Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5235 — ԱՊՐԻԼ 22/5 ՄԱՅԻՍ 1903 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 8 ՍԷՖԷՐ 1321 — Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5235

درعلیه‌ده غلطه‌ده ﴿ آره‌ولك ﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳԵՐԳԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանցо փողոց Թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱՋԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆրթ.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդագ կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ՆՊԱՍՏԱՄԱՏՈՅՑ ԳՈՐԾԸ

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Հաղուագիւտ կերպով կը պատահի որ, դաւառային դպրոցի մը նպաստը Պատրիարքարանէն զեղչուած կամ ջնջուած պարագային, փոխանակ դանդաղի՝ գոհունակութիւն արտայայտուի։ Այս եղականութիւնը կ'ընծայէ մեզի, այս անգամ, Արեւելեան Տիարպէքիրի թղթակիցը՝ շատ իմաստուն դանելով Պատրիարքարանի այն որոշումը որուն համեմատ գրուած է Ա. ուսցնողը Տ. Եղէկիէլ վարդապետին, որպէսզի տեղական միջոցներով հայթայթէ այսուհետեւ վարժարան-որբանոցին ծախքերը։ Եւ կ'աւելցնէ թէ այդ նպաստին չարունակութիւնը տեսակ մը մուրացկանութեան պիտի վարժեցնէր Տիարպէքիրի ազգայինները որոնք քիչ շատ բարեկեցիկ վիճակ մը ունին եւ հետեւաբար դպրոց մը պահելու նիւթական կարողութիւն։ Իսկոյն Խնամակալութիւն մը կազմուեր է այս նպաստակով եւ այլեւս տարկուսելու տեղի չի մնար թէ այդ վարժարան-որբանոցին մատակարարութիւնը պիտի ապահովուի տեղական նպաստներով։

Ահա՛ զեղեցիկ օրինակ մը որ կը տրուի ուրիշ կարգ մը դաւառներու որոնք նպաստից Սնուցեալին կը սպասեն ամէն դրամական օժանդակութիւն՝ իրենց որբանոց-վարժարանին կամ արհեստարանին հոգացմանը համար, թէեւ այդ Սնուցեալին ո՛րքան նեղ կացութեան մէջ գտնուիլը կը գրուի ու կը լեցնուի Թերթերուն մէջ։ Որչափ ասեն որ բարերարներու առատ նուէրներ դիւրութիւն ընծայեցին Պատրիարքարանին՝ հայթայթել այդ կրթական աղքատիկ հաստատութեանց ծախքերը, տարիներով, կանոնաւորապէս, երբե՛ք չյանձնարարուեցաւ Առաջնորդներուն որ նպաստ ճարեն. ուստի՝ ական եւ մասնակարարական ճիւղերուն շարուք հսկողութիւնը միայն կը սպասէր անոնցմէ. հիմայ որ Նպաստից Սնուցեալը կիսովին դատարկ է, նպաստներու նուազած ըլլալուն պատճառաւ, սկսուած կրթական գործը տեղական միջոցներով չարունակելու պարտականութիւնը տեղացիները պէտք է ըմբռնեն, հոգեւոր հովիւներու բարի թելադրութեամբ ու նախաձեռնութեամբ։ Իրենց համար, որչափ կրթասիրական՝ այնքան ալ արժանապատուութեան տեսակէտ մը կայ այս ինքնայօժարութեան մէջ։ Ընտանեգործի ու չքաւոր տղաքները որոնք կը կրթուին այդ հաստատութիւններուն մէջ, փոխանակ մէկ օրէն միւս օրը վոլոց մնալու տխուր ընդդէմ կրելու, — այն երկիւղով թէ Պատրիարքարանը պիտի դադրեցնէ իրենց նպաստը, — աղնիւ զդացումներով պիտի տագնապուին ու նոր եռանդով մը աշխատութեան փարին, այն դիտակցութեան առջեւ թէ իրենց գրաստնուած մրջնավարին մէջ լորջ ջանք մը կ'ըլլայ օգնութեան ձեռք կարկառելու իրենց դպրոցին՝ զայն յարատեւել տալու համար։

Դաւառային արհեստանոցներու կազմակերպութեան գործը՝ մշակելի պատրաստ դեռին մըն է այս միտումը ունեցողներուն առջեւ։ Այդ արհեստանոցները, որքան ալ որոշ նպաստ մը ընդունին կեդրոնէն, միշտ պէտք ունին տեսակ տեսակ օժանդակութիւններու զորս տեղացիներուն կ'ինայ հասցնել։ Երբ Նիկոմիդիայէն քանի մը հազար թթենիի տունկ կը նուիրուի Երզնկայի արհեստանոցին շերամաբուծական ճիւղին համար, անշուշտ Երզնկացին պիտի մտածէ թէ ինք Նիկոմիդիացիներէն աւելին ընելու բարոյական պատասխանատուութիւնը ունի։

Ս. Փրկչի Որբանոցը արհեստարանի վերածուած պանուն, ամէն կողմէ հասնող դրամական օգնութիւններէն զատ, մասնագէտ արհեստաւորներ ներկայացան, եւ ինքնաբերաբար ու անձնուիրաբար յանձնառին դաս տալ ժամանակ մը, մինչեւ որ սկսուած ձեռնարկութիւնը ինքը իր պէտքերուն բաւելու վիճակի մը հասաւ։ Դաւառներուն մէջ արհեստաւորներ չեն պակսիր. ոմանք իրենց ձեռագործովը, ուրիշներ իրենց դրամովը նորահաստատ արհեստարան-ոլորանոցներուն օգնելուն մէջ հաճոյք մը փնտռելու են. արդէն մէկ-երկու տեղէ սասկ գոհացուցիչ արձագանգներ հասած են, եւ այս անգամ Տիարպէքիրէն հաղորդուած տեղեկութիւնը այժմեութիւն մը կուտայ ինքնօգնութեան այդ օգտակար սկզբունքին։ Մէկ-երկու տարի վերջը միայն Տիարպէքիրի ազգայինները պիտի տեսնեն թէ նիւթական ինչ պզտիկ զոհողութիւններով՝ կրթական ինչ կարեւոր գործ մը կրցեր են կատարել, գրեթէ անզգալաբար, խնամակալութեան հրաւէրին պատասխանելով ու մէյմէկ նպաստ յատկացնելով դպրոցի մը որ առանց այս բարեյօժարութեան կրնար փակուիլ։

Ուրիշ դաւառային թղթակիցներ ալ լաւ նախաձեռնութիւն մը ունեցած պիտի ըլլան՝ գրելով այս նիւթին վրայ, տեղեկացնելով Պոլսոյ Թերթերը թէ տեղւոյն հայ համայնքը ինչ չափով կրնայ նպաստել որբանոց-վարժարանի եւ զայն բեռ չընել Պատրիարքարանի վրայ։ Նպաստից Ցանձնաժողովին գործը դիւրացնելու լաւագոյն միջոցներէն մէկն է ասիկայ։

Տ. Ա.

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Ես չեմ կարծում որ մի երկրում այնքան լինեին երկաթուղային խորտակումները, որքան Ռուսաստանում. դա մի քրոնիկական չարիք է, որի դէմ ձեռք առնուած միջոցները ոչ մի հետեւանք չեն ունենում։

1903ից երեք ամիս է անցել եւ մենք մեր երկրի երկաթուղային գծերի զանազան կէտերի վրայ հանդիպում ենք բազմաթիւ խորտակումների, որոնք չատ տեղերում առանց մարդկային զոհերի չեն անցել։

Դեռ նոքերս էր, որ իմ հարեւան կայարաններից մէկում ապրանքատար մի ամբողջ գնացք իր ամբողջ կազմով, կամուրջից մօտ դուրս գալով գծից, լեցվում է եւ կամարների մօտից գլորվում է գետի մէջ, մօտ 30 մետր բարձրութիւնից։ Մեքենավարը եւ օգնականը խաչվում են կաթսայի եռացող ջրից եւ շոգիից. գլխաւոր կոնտուկտորի դիակը միայն ելեք օրից յետոյ հանում են շոգեմեքենայի տակից, կատարելապէս ջախջախած։

Ամենագլխաւոր պատճառը այդ չարիքի՝ պէտք է համարել ղլխաւորապէս այն, որ Ռուսաստանը չատ կարճ ժամանակամիջոցում, տենդային արագութեամբ աւելացնելով երկրի մէջ երկաթուղու ցանցերը, հնարաւորութիւն չունէր միեւնոյն ժամանակ համապատասխան ծառայողների կազմ, հարկաւոր չափով ունենալու։

Համարեայ ամէն քայլում դուք հանդիպում էք բաղմաթիւ կայարաններում, կայարանի կառավարչի, օգնականի, հեռագրական ծառայողների պաշտօններում մարդկանց, որոնք կրթական չատ ցածր մակերեւոյթի վրայ են կանգնած. որ գուցէ ներելի լիներ, եթէ այդ մարդիկ գոնէ լուրջ կերպով վերաբերէին իրենց գործին. խօսքս ի հարկէ ընդհանուրի մասին չէ. բայց ես պատահել եմ կայարաններում՝ այդպիսի պաշտօններով մարդկանց երբեմն բոլորովին հարբած։

Ինչ վերաբերում է կոնտուկտորներին եւ գծի վրայ մնաց ծառայողներին, որոնք գրեթէ ըստ մեծի մասամբ գիւղացիներ են, դրանք այնքան էլ չեն ուշադրութիւն դարձնում իրանց պարտականութիւնների վրայ, քանի որ չնչին ոռոլիկ ստանալով, նրանք միշտ էլ միջոց պաշտպ հրապոյրն այնքան բարեդէպ օգուտ մը քաղել։ Առաջին վայրկեանէն՝ Ժան Օկանեի ուշադրութիւնը գրաւած էր Ժընըվիւէվ։ Մինչ տոքթ. Օկանը թէրասին վրայ կը խօսակցէր Վէրնիէի հետ, անդին խումբ մը կազմուած էր, բաղկացած Քրիսթիանէ, Լիմըլիէ, երիտասարդ բժիշկէն ու Ռէյմոնէ։ Ժընըվիւէվ մէջտեղը կեցած՝ անոնց հրապոյրը կը կազմէր։ Տիկին Վէրնիէ հարցումներ կ'ուղղէր Ժան Օկանեի, Հնդկաչին կատարած ուղեւորութեան մասին։ Շատ քաղցր ձայնով մը եւ կատարեալ վերապահումով մը՝ պատմեց իր ուղեւորութիւնը, կատարուած աշխատութեանց բովանդակ արժանիքը վերագրելով իր պետին եւ անոր փառքին մասնակից չընելով ինքզինքը։

—Ա՜հ, դուք, Բասթորեաններդ ամենքդ ալ այսպէս էք, ըսաւ պառոն Թամբրիէ։ Ձեր յատկանշական կողմը համեստութիւնն է։ Կ'երեւայ թէ ձեր նշանաւոր վարպետէն օրինակած էք այդ առաքինութիւնը, որ ուրիշներուն վրայ կը խորհէր եւ մարդկութեան բարիքին համար միայն կ'աշխատէր։

—Ատ պէտք չէ՞ ըլլայ ամէն աշխատաւորի նպատակը, պատասխանեց երիտասարդ բժիշկը, յեղակարծ աւելնով մը։ Ի՞նչ արժէք ունի գիտութիւն ըսուածը, եթէ ընկերական օգտակարութեան չծառայէ, այն է ծառայութիւններ մատուցանել, կեանքեր փրկել, իր նմաններուն անձնուէր ըլլալ. իր ամէնէն նախանձելի գործը ատ պէտք չէ՞ ըլլայ։

—Ու ամէնէն դժուարինը, յայտարարեց Լիմըլիէն։

—Ինչո՞ւ համար, տիկին, կը բաւէ որ կամք ունենայ մարդ։

—Նաեւ կարողութիւն։ Բայց իմ կարծիքով՝ այս վերջինը գերակշռութեան յայտարար նշան մըն է։

—Բայց կարենալ առանց կամենալու, ըսաւ Ժընըվիւէվ ծանր չեչտով մը ու Քրիսթիանը դիտելով, անկումի ապացոյց է։

Քրիսթիան կորմրեցաւ, աչքերը մանկամարդ աղջկան վրայ յառեցան ու մրմնջեց.

—Ո՛րքան ջանքեր ապարդիւն մնացած եւ ո՛րքան փորձեր վիժած են, նիւթական աջակցութիւն կամ բարոյական կաղդուրման քիչ մը պակասին պատճառաւ։ Դիւրին է պախարակելը։ Մարդ առաջուց կրնա՞յ դիտնալ թէ ի՞նչ ընթացք պիտի բռնէ, երբ դժուարութեանց մասնուն օրին մէկը։

—Սա իրաւ է թէ պէտք է օրինակ հանդիսանալ միշտ, ըսաւ Ժան Օկանը, առանց կռահելու ըսուած խօսքերուն թաքուն իմաստը։ Այսպէս, Եունանի մէջ, որ ժամանակի համաձարակին կեդրոնն է, երբ գործ ունենայինք առողջապահական կանոններու դէմ ըմբոստացողներու հետ, կը ստիպուէինք հրապարակաւ սէրօմ նետարկել մեր անձին, պինդելուկները համոզելու համար։ Այս պատճառաւ ծանրապէս հիւանդ կ'ինայինք երբեմն. բայց մենք մեր պարտականութիւնը կատարած ու հաղարաւոր տարաբախտներ փրկած էինք։

Խօսակցութիւնը ընդմիջուեցաւ Վէրնիէի ու տոքթ. Օկանեի երեւումովը, որոնք չատ ոգեւորուած էին։ Տանտէրը, իր սովորական կորուկ ընթացքովը, ըսաւ Ժընըվիւէվի, թեւը երկարելով անոր։

—Վայրկեան մը մեզի ընկերացէք, սիրուն դուակ։

Վէրնիէ բարեկամներու կաղմած շրջանակէն հեռու տարաւ մանկամարդ աղջիկը, թէրասին վրայ նայող ընդարձակ վայր մը, ու հոն ցոյց տալով ծերունի բժիշկը, յարեց.

—Աւասիկ մեր բարեկամը, տոքթ. Օկանը, որ կը փափագի քանի մը վայրկեան խօսիլ ձեզի հետ։ Մեր սիրական մէկ ծրագրին վրայ կը դառնայ խնդիրը եւ որուն իրագործումը ձենէ միայն կախում ունի։ Ձեզի ըսուածներուն ականջ դրէք, ու անոնց կարեւորութիւնը գնահատեցէք, եւ յետոյ խորհուրդ հարցուցէք ձեր բանականութեան ու սրտին։

—Ինչ տպաւորիչ սկզբնաւորութիւն, պատասխանեց Ժընըվիւէվ, քիչ մը ժպտուած ու ժպտիլ ջանալով։ Ճակատագրերդ դեղերուն մէջ, մատի՛ վրայ համրուած հազիւ քանի մը տէրտէր կրնանք գտնել, անոնք ալ, առանց բացառութեան, կլցկատուր, կիսկատար հասարակ ընթերցանութիւն մը անգամ չգիտցող։ Դեղեր կան տէրտէր ունին, մամուն ունին, տէրտէր չունին, դեղեր կան Աւետարան չունին, չարական չունին, Մաշտոց չունին։ Նոյն իսկ հասարակ գիրքի ու թուղթի կտորիկ մը չունին։ Եւ դեղեր ալ — շատ թիւերով, հաւատացէք, կարծուածէն աւելի շատ թիւերով, 10-20-30 եւ նոյն իսկ 40 թիւերով — ոչ տէրտէր ունին, ոչ ժամուն։ Թո՛ղ չափազանցող մը չնկատուիս, քիչ մը առաջ երթալով, երբ ըսեմ թէ, տարիներու ընթացքին մէջ, դեղեր կան որ տէրտէրի երես չեն տեսներ, նոյն իսկ այցելու տէրտէրի։ Եւ այս խեղճերը, եթէ օր մը յանկարծ տէրտէրի մը պէտք ունենան, դեղի դեղ կը չըրջին տէրտէր մը ձեռք բերելու համար։ Շատ անդամներ ալ տեսնուած է որ, այսինչ դեղէն մանկիկ մը շալկելով դեղէ դեղ պտտած են, տէրտէր մը գտնելու եւ այդ նորածին մանկիկը մկրտել տալու համար։ Գիտեմ եւ կը ճանչնամ դեղեր եւ տուներ, որ երեք տարուան ընթացքին մէջ, գոնէ հեղ մը, գոնէ մէկ Զատիկին չեն օրհնուած։ Այս տխուր, բայց խիստ ճշգրիտ պարագաները աչքի առջեւ ունենալով՝ կրնաք դիտիրն կերպով երեւակայել Սլիվանի եւ դեռ ուրիշ քանի մը գաւառակներուն ողբալի վիճակը։ Կրօնական տեսակէտով այս տեսակ դըժբաղդ ժողովուրդներ, այս տեսակ անհովիւ թեմեր ու դեղեր, շիտակը, հրաշքի պէս բան մըն է, որ տակաւին կապուած կը մնան իրենց դաւանանքին եւ Եկեղեցիին հետ։

Գուցէ առարկուի թէ քահանաներէ զուրկ գտնուող այդ դեղերը, թող ընտրեն իրենց ուզածը, եւ թող քահանայ ձեռնադրել տան իրենց համար. ո՞վ է արդեւք եղողը այս մասին։ Այո՛, շիտակ է այս առարկութիւնը, եւ սակայն, երբ ոչ թէ յարմար քահանայացու, այլ նոյն իսկ հասարակ կիսկատար ընթերցանութիւն գիտցող մը չգտնուի իրենց մէջն ու մօտերը, ի՞նչ ընել պէտք է այդ պարագային։ Գրել-կարդալ գիտցողներ եթէ գտնուէին այդ գեղջուկ շրջանակներուն մէջ, անշուշտ տէրտէրներ ալ պիտի գըտնուէին։

Գալով այդ դեղջուկներու կրթականին, չէ թէ դպրոց չունին, չէ թէ ուսուցիչ եւ վարժապետ չունին, այլ «դպրոց» եւ «ուսուցիչ» բառերն անդամ անծանօթ բառեր են իրենց համար։ Զդիտնալէն ու չճանչնալէն զատ, իրենց երդին մէջն իսկ չեն հանդիպած ո՛չ դպրոցի եւ ոչ ալ վարժապետի։ Սլիվանի հարիւրաւոր գեղերուն մէջ, որ եւ է տեղ մը, որ եւ է գեղ, եւ նոյն իսկ որ եւ է տուն մը, չես կրնար գտնել երկու-երեք տղաներ, քով քովի եկած այլ, բեն, գիրքի մը սորվելու համար։ Տիարպէքիրէն մինչեւ Մուշ, այդ քսանի չափ դաւառակներուն մէջ, միմիայն երկու հասարակ եւ անուանական դպրոցներ կան, մէկը Ծարդինի մէջ, միւսը Հաղբոյի մէջ։ Զոռնամ ըսել թէ, երկու խարդոցներ ալ ունինք մէկը Լէյլի(*), եւ միւսը Հայնէի (**) մէջ։ Ահա մեր ունեցած կրթական յարկերը ասոնք են։ Այդ դպրոց ըսուածներուն վրայով ընթերցողին որոշ գաղափար մը տալու համար, հարկ եղածը պիտի գրեմ ուրիշ առթիւ, իւրաքանչիւր դպրոցը առանձին առանձին ներկայացնելով։

(*) Լէյլ տեղեկալանխտ աւան մըն է Սլիվանէն ինը ժամ հեռաւորութեամբ, դէպի Հիւսիս, քիչ մը Արեւմուտք հակած։

(**) Հայնի աւան մըն է, Լէյլի գայմագամութեան ենթարկուած, Սլիվանէն տասերկու ժամ հեռաւորութեամբ, Լէյլի արեւմտեան կողմը։

ԱՇԽԱՏՈՒԹԵԱՆ ԿԱՄՔԸ

Թերեւս Պոլսեցի ընթերցողները ճանչնան բնիկ Ակնցի աշղուրկ Մարտիրոս Թաբրիէլեանը, քանի որ անիկա չարձուած վեց օրերուն մէջ Պոլսոյ գրեթէ ամէն թաղերը կը պտրտի, սկսելով Բերայէն մինչեւ Պէշիկթաշ եւ Մաքրիքէօյ, կռնակը մեծկակ մնուկովը եւ ձեռքը՝ երկայն ցուպովը։

Հիմա կ'ուզեմ այս խեղճ մարդուն կեանքին վրայ ակնարկ մը նետել, որուն մէջ ամէնուս համար օգտակար թելադրութիւններ չեն որ կը պակսին։

Այս դժբաղդը, մինչեւ իր վեց տարեկանը իր աչքերուն տէր՝ կեանքին վեցերորդ տարիքին մէջ դժբաղդութիւնը կ'ունենայ ծաղկախտ բռնուելու, եւ այդ կողմերը կարող բժիշկի մը եւ պատասխի մասին ծանօթութիւններու չգոյութեան պատճառաւ՝ խեղճը իր տեսողութիւնն ալ կը կորսնցնէ. այնպէս որ այսօր շուք մը միայն կը տեսնէ՝ առանց դիմացինին ո՛վ կամ ի՞նչ ըլլալը զանազանել կարենալու։

Ինչպէս չատ մը դաւառայիներ, Մարտիրոս աղբարն ալ օր մը Պոլիս կու գայ՝ իր օրապահիկը ճարելու։ Բայց ի՞նչ ընէր հոս, գէթ չոր հաց մը ճարելու համար։ Զոռքէն ե եւ է բան չէր գար, արհեստ մը, ի՞նչ կ'ուզէ թող ըլլայ, չէր գիտեր։ Վերջապէս կը սիրպուի մուրացկանութեան դիմել։ Արդէն մեր կողմերը տարաբաղդ կիները ի՞նչ կրնան ընել մուրացկանութենէ զատ. չէ՞ մի որ հոս տեղի մուրացկաններուն մեծ մասը կոյրեր են։

Այս մուրացկանութիւնը կը չարունակէ բաւական տարիներ, այսինքն մինչեւ Շիլիի Համազգային Անկելանոցին բացուիլը։ Տեսէ՛ք թէ ի՞նչպէս կ'ելլէ այս մարդը մուրացկանութեան ադտոս ասպարէզէն. տեսէ՛ք թէ ի՞նչպէս չատ անդամ կարգ մը օգտակար գործեր միմիայն դիպուածին կը պարտինք։

Ի՞նչպէս յայտնի է, այս հաստատութեան բացումէն ետքը հրապարակին վրայ պէտք չէր ոեւէ մուրացիկ տեսնուեր. ամէնն ալ պարտէին այդ հաստատութեան դիմել։ Մարտիրոս չուղեր Անկելանոց երթալ եւ ատոր համար ճար մը կը փնտռէ։ Ձեռքը կ'առնէ պզտիկ տուփ մը, մէջը կը տեղաւորէ քանի մը սիկարի թուղթ, լուցկի եւ ասոնց նման քանի մը մանր բաներ եւ կը սկսի «Հիւանդանոցի թո՛ւղթ առէք, քի՛պրիթ» պոռալ։ Ալ մուրացկանութենէ ելած էր, եւ մէկը իրեն բան մը չէր կրնար ըսել, քանի որ Մարտիրոս չէր մուրար, այլ իր ապրուստը մանր մանր բաներ ծախելով կը հանէր։ Առաջ կը տեսնէի զինքը քարի մը վրայ նստած, տխուր դէմքով մը, խորհրդածութիւններու մէջ թաղուած, իսկ մուրացկանութենէ ելլելէն ի վեր, կարծես թէ անոր դէմքին վրայ փոփոխութիւն մտած էր։

Բայց Մարտիրոս՝ ինքնին յառաջդիմութեան ջերմ փափաքով մը՝ չուզեր իր այդ քանի մը փարայի դրամագլխին վրայ մնալ, չուզեր իր կեանքը միայն սիկարի թուղթ ծախելով անցընել։ Պէտք էր առաջ երթալ, եւ ասիկա անկարելի չէր, քանի որ Մարտիրոսին պակասը աշխատութեան կամքը չէր։

Իրաւ ալ այդ չատերէ անկարող կարծուած մարդը (իր աշաղրկութեան պատճառաւ՝ գործը երթալով մեծցուց, այնպէս որ քիչ չատ շահ բերող դրամագլուխ մը ունի, զոր յատկացուցած է իրեն պէտք եղած ապրանքներու գնումին. այնպէս որ կատարեալ մանրավաճառ մը եղած է հիմա Մարտիրոս, հետեւաբար ամէնուն յանձնարարուելու արժանի։

Այս մարդուն կեանքը հոս նկարագրելուս պատճառը սա է որ՝ կ'ուզէի հասկցնել թէ աշխատութեան կամքը մարդուս համար ամէն բան է։

Ա. ՄԻՍՔՃԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԻ ԿԵԱՆՔԷՆ

Բաղէշի կրթական գործը. — Յաւալի կորուստ մը. — Զմեռը ու գարունը։

Ասկէ ճիշդ երեք տարի առաջ, Բաղէշի կրթական գործին անկերպարանութեան առթած ցաւին արձագանգը կ'ըլլայինք այս էջերուն մէջ. այս անգամ սրտի զոհունակութեամբ է որ կուգամ յայտնել անոր բարեկարգ վիճակը։ Տեղւոյս Ուսումն. Խորհուրդը գեղեցիկ մտածում մը ունենալ Սանասարեան վարժարանի Տեսչութենէն խնդրելու երեք չրջանաւարտներ՝ որոնց տնօրէնութեան պիտի յանձնէին միացեալ թաղային չորս վարժարաններ, Սանասարեանի կրթ. ուղղութեամբ վարելու համար զանոնք։

Կրթական միացման գործը, ինչպէս կը գուշակուէր, այդ պայմաններուն տակ դժուար եղաւ. հինգերինց պատուելին չէր կրնար դիւրաւ իր գլուխին մէջ սեղմեցնել երիտասարդ ընթարցաւարտի մը տնօրէնութեան տակ պաշտօնավարելու նուաստացուցիչ գաղափարը, միւս կողմէ քաջալերուած դանելով իր առարկութիւնը։ Մէկ կողմ թողլով ծերունի պատուելիները, որոնք իրենց գլուխն հաւաքած քանի մը աչակերտներ վարժարանի մը մէջ, կը շարունակեն բոլորել ամուլ գեղերուն մէջ, մատի՛ վրայ համրուած հազիւ քանի մը տէրտէր կրնանք գտնել, անոնք ալ, առանց բացառութեան, կլցկատուր, կիսկատար հասարակ ընթերցանութիւն մը անգամ չգիտցող։ Գեղեր կան տէրտէր ունին, մամուն ունին, տէրտէր չունին, գեղեր կան Աւետարան չունին, չարական չունին, Մաշտոց չունին։ Նոյն իսկ հասարակ գիրքի ու թուղթի կտորիկ մը չունին։ Եւ գեղեր ալ — շատ թիւերով, հաւատացէք, կարծուածէն աւելի շատ թիւերով, 10-20-30 եւ նոյն իսկ 40 թիւերով — ոչ տէրտէր ունին, ոչ ժամուն։ Թո՛ղ չափազանցող մը չնկատուիս, քիչ մը առաջ երթալով, երբ ըսեմ թէ, տարիներու ընթացքին մէջ, գեղեր կան որ տէրտէրի երես չեն տեսներ, նոյն իսկ այցելու տէրտէրի։ Եւ այս խեղճերը, եթէ օր մը յանկարծ տէրտէրի մը պէտք ունենան, դեղէ դեղ կը չըրջին տէրտէր մը ձեռք բերելու համար։ Շատ անդամներ ալ տեսնուած է որ, այսինչ գեղէն մանկիկ մը շալկելով գեղէ գեղ պտտած են, տէրտէր մը գտնելու եւ այդ նորածին մանկիկը մկրտել տալու համար։ Գիտեմ եւ կը ճանչնամ գեղեր եւ տուներ, որ երեք տարուան ընթացքին մէջ, գոնէ հեղ մը, գոնէ մէկ Զատիկին չեն օրհնուած։ Այս տխուր, բայց խիստ ճշգրիտ պարագաները աչքի առջեւ ունենալով՝ կրնաք դիտիրն կերպով երեւակայել Սլիվանի եւ դեռ ուրիշ քանի մը գաւառակներուն ողբալի վիճակը։ Կրօնական տեսակէտով այս տեսակ դըժբաղդ ժողովուրդներ, այս տեսակ անհովիւ թեմեր ու գեղեր, շիտակը, հրաշքի պէս բան մըն է, որ տակաւին կապուած կը մնան իրենց դաւանանքին եւ Եկեղեցիին հետ։

Գուցէ առարկուի թէ քահանաներէ զուրկ գտնուող այդ գեղերը, թող ընտրեն իրենց ուզածը, եւ թող քահանայ ձեռնադրել տան իրենց համար. ո՞վ է արդեւք եղողը այս մասին։ Այո՛, շիտակ է այս առարկութիւնը, եւ սակայն, երբ ոչ թէ յարմար քահանայացու, այլ նոյն իսկ հասարակ կիսկատար ընթերցանութիւն գիտցող մը չգտնուի իրենց մէջն ու մօտերը, ի՞նչ ընել պէտք է այդ պարագային։ Գրել-կարդալ գիտցողներ եթէ գտնուէին այդ գեղջուկ շրջանակներուն մէջ, անշուշտ տէրտէրներ ալ պիտի գըտնուէին։

Գալով այդ գեղջուկներու կրթականին, չէ թէ դպրոց չունին, չէ թէ ուսուցիչ եւ վարժապետ չունին, այլ «դպրոց» եւ «ուսուցիչ» բառերն անդամ անծանօթ բառեր են իրենց համար։ Զդիտնալէն ու չճանչնալէն զատ, իրենց երդին մէջն իսկ չեն հանդիպած ո՛չ դպրոցի եւ ոչ ալ վարժապետի։ Սլիվանի հարիւրաւոր գեղերուն մէջ, որ եւ է տեղ մը, որ եւ է գեղ, եւ նոյն իսկ որ եւ է տուն մը, չես կրնար գտնել երկու-երեք տղաներ, քով քովի եկած այլ, բեն, գիրքի մը սորվելու համար։ Տիարպէքիրէն մինչեւ Մուշ, այդ քսանի չափ դաւառակներուն մէջ, միմիայն երկու հասարակ եւ անուանական դպրոցներ կան, մէկը Ծարդինի մէջ, միւսը Հաղբոյի մէջ։ Զոռնամ ըսել թէ, երկու խարդոցներ ալ ունինք մէկը Լէյլի(*), եւ միւսը Հայնէի (**) մէջ։ Ահա մեր ունեցած կրթական յարկերը ասոնք են։ Այդ դպրոց ըսուածներուն վրայով ընթերցողին որոշ գաղափար մը տալու համար, հարկ եղածը պիտի գրեմ ուրիշ առթիւ, իւրաքանչիւր դպրոցը առանձին առանձին ներկայացնելով։

(*) Լէյլ տեղեկալանխտ աւան մըն է Սլիվանէն ինը ժամ հեռաւորութեամբ, դէպի Հիւսիս, քիչ մը Արեւմուտք հակած։

(**) Հայնի աւան մըն է, Լէյլի գայմագամութեան ենթարկուած, Սլիվանէն տասերկու ժամ հեռաւորութեամբ, Լէյլի արեւմտեան կողմը։

ՇԻՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ՈՒՂԵՒՈՐԻՆ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐԸ

ՍԼԻՎԱՆ

Ե

Սլիվանի կրօնական խնդրին վրայ, եթէ տակաւին կը ծանրանք, պատճառը այն է որ, իրապէս խիստ արգահատելի է կրօնական կացութիւնը այդ անբաղդներուն։ Սլիվանի հարիւրաւոր հայ նիէի ու տոքթ. Օկանեի երեւումովը, որոնք չատ ոգեւորուած էին։ Տանտէրը, իր սովորական կորուկ ընթացքովը, ըսաւ Ժընըվիւէվի, թեւը երկարելով անոր։

—Վայրկեան մը մեզի ընկերացէք, սիրուն դուակ։

Վէրնիէ բարեկամներու կազմած շրջանակէն հեռու տարաւ մանկամարդ աղջիկը, թէրասին վրայ նայող ընդարձակ վայր մը, ու հոն ցոյց տալով ծերունի բժիշկը, յարեց.

—Աւասիկ մեր բարեկամը, տոքթ. Օկանը, որ կը փափագի քանի մը վայրկեան խօսիլ ձեզի հետ։ Մեր սիրական մէկ ծրագրին վրայ կը դառնայ խնդիրը եւ որուն իրագործումը ձենէ միայն կախում ունի։ Ձեզի ըսուածներուն ականջ դրէք, ու անոնց կարեւորութիւնը գնահատեցէք, եւ յետոյ խորհուրդ հարցուցէք ձեր բանականութեան ու սրտին։

—Ինչ տպաւորիչ սկզբնաւորութիւն, պատասխանեց Ժընըվիւէվ, քիչ մը ժպտուած ու ժպտիլ ջանալով։ Ճակատագրերդ դեղերուն մէջ, մատի՛ վրայ համրուած հազիւ քանի մը տէրտէր կրնանք գտնել, անոնք ալ, առանց բացառութեան, կլցկատուր, կիսկատար հասարակ ընթերցանութիւն մը անգամ չգիտցող։ Գեղեր կան տէրտէր ունին, մամուն ունին, տէրտէր չունին, գեղեր կան Աւետարան չունին, չարական չունին, Մաշտոց չունին։ Նոյն իսկ հասարակ գիրքի ու թուղթի կտորիկ մը չունին։ Եւ գեղեր ալ — շատ թիւերով, հաւատացէք, կարծուածէն աւելի շատ թիւերով, 10-20-30 եւ նոյն իսկ 40 թիւերով — ոչ տէրտէր ունին, ոչ ժամուն։ Թո՛ղ չափազանցող մը չնկատուիս, քիչ մը առաջ երթալով, երբ ըսեմ թէ, տարիներու ընթացքին մէջ, գեղեր կան որ տէրտէրի երես չեն տեսներ, նոյն իսկ այցելու տէրտէրի։ Եւ այս խեղճերը, եթէ օր մը յանկարծ տէրտէրի մը պէտք ունենան, դեղէ դեղ կը չըրջին տէրտէր մը ձեռք բերելու համար։ Շատ անդամներ ալ տեսնուած է որ, այսինչ գեղէն մանկիկ մը շալկելով գեղէ գեղ պտտած են, տէրտէր մը գտնելու եւ այդ նորածին մանկիկը մկրտել տալու համար։ Գիտեմ եւ կը ճանչնամ գեղեր եւ տուներ, որ երեք տարուան ընթացքին մէջ, գոնէ հեղ մը, գոնէ մէկ Զատիկին չեն օրհնուած։ Այս տխուր, բայց խիստ ճշգրիտ պարագաները աչքի առջեւ ունենալով՝ կրնաք դիտիրն կերպով երեւակայել Սլիվանի եւ դեռ ուրիշ քանի մը գաւառակներուն ողբալի վիճակը։ Կրօնական տեսակէտով այս տեսակ դըժբաղդ ժողովուրդներ, այս տեսակ անհովիւ թեմեր ու գեղեր, շիտակը, հրաշքի պէս բան մըն է, որ տակաւին կապուած կը մնան իրենց դաւանանքին եւ Եկեղեցիին հետ։

Գուցէ առարկուի թէ քահանաներէ զուրկ գտնուող այդ գեղերը, թող ընտրեն իրենց ուզածը, եւ թող քահանայ ձեռնադրել տան իրենց համար. ո՞վ է արդեւք եղողը այս մասին։ Այո՛, շիտակ է այս առարկութիւնը, եւ սակայն, երբ ոչ թէ յարմար քահանայացու, այլ նոյն իսկ հասարակ կիսկատար ընթերցանութիւն գիտցող մը չգտնուի իրենց մէջն ու մօտերը, ի՞նչ ընել պէտք է այդ պարագային։ Գրել-կարդալ գիտցողներ եթէ գտնուէին այդ գեղջուկ շրջանակներուն մէջ, անշուշտ տէրտէրներ ալ պիտի գըտնուէին։

Գալով այդ գեղջուկներու կրթականին, չէ թէ դպրոց չունին, չէ թէ ուսուցիչ եւ վարժապետ չունին, այլ «դպրոց» եւ «ուսուցիչ» բառերն անդամ անծանօթ բառեր են իրենց համար։ Զդիտնալէն ու չճանչնալէն զատ, իրենց երդին մէջն իսկ չեն հանդիպած ո՛չ դպրոցի եւ ոչ ալ վարժապետի։ Սլիվանի հարիւրաւոր գեղերուն մէջ, որ եւ է տեղ մը, որ եւ է գեղ, եւ նոյն իսկ որ եւ է տուն մը

Այս քանի մը հարեւանցի եւ կարճ տողերով, անշուշտ կրցաք հարկ եղած գաղափար կազմել կրթութենէ բոլորովին զուրկ Սլիվանցի նոր հասս սերունդի վիճակին վրայ։

Տիարպէքիրի Առաջնորդարանին կարեւոր թիւերէն մէկին, Սլիվանի կրօնական եւ կրթական վիճակներուն իրականութիւնը յայտնելէ յետոյ, պարաք կը համարիմ ինձի այդ արշաւատելի վիճակներուն բարւոքումին համար, հարկ եղած դարմանը մատնանշել հրապարակաւ, յաջորդ թղթակցութեամբս, որ անմիջական շարունակութիւնը պիտի ըլլայ սոյն տողերուս։

Տիարպէքիր ՄԱՆՈՒԿ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ. — Պ. Պոուլիսի առաջարկութիւնը.— Նախարարապետին պատասխանը։

Լոնտոն, 30 ապրիլ.— Այս իրիկուն Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ շատ կարեւոր վիճաբանութիւն մը կատարուեցաւ Լա Հէյի իրաւարարական ատեանին նկատմամբ։ Պ. Կիպսըն Պոուլիս հարցուց նախարարապետին թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը պատրաստ է քննելու այն խնդիրը թէ աւելի լաւ չըլլա՞ր առաջարկել ռուս կառավարութեան՝ Լա Հէյի իրաւարական ատեանին ներկայացնել՝ Մանչուրիոյ մէջ Ռուսիոյ պահանջումներուն եւ կացութեանը մասին վերջերս ծագած խնդիրները. նաեւ այն խնդիրները որ առկայ կը մնան եւ որոնք վերաբերութիւն ունին երկու երկիրներու շահերուն Պարսկաստանի ու Աֆղանիստանի մէջ եւ ուրիշ տեղեր։ Պ. Պոուլիս յիշեց թէ Լա Հէյի պայմանագրութեան տրամադրութեանց համաձայն, Անգլիոյ կառավարութիւնը յանձն առած է ամէն ջանք ընել՝ ապահովելու խաղաղ կերպով կարգադրութիւնը միջազգային վէճերուն։ Նախարարապետ Պ. Պալֆուր պատասխանեց.

«Այդ երկու խնդիրներու մասին պիտի ըսեմ որ, թէեւ բրիտանական կառավարութիւնը փափաքող ըլլայ կարելի եղածին չափ օգտուիլ Լա Հէյի ատեանին կազմակերպութեամբ միջազգային յարաբերութեանց մասին առաջ եկած առաւելութիւններէն, սակայն չենք կրծեր որ օգտակար ըլլայ այդ ատեանին ներկայացնելու Անգլիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ եղած առկայ խնդիրները։»

Պ. Պոուլիս պատասխանեց թէ նախարարապետը կը հիշէ՞ այդ ատեանին կազմութեան մասնաւոր եղանակը. նաեւ միջազգային քննիչ յանձնաժողովին։ Պ. Պալֆուր պատասխանեց.

«Այո՛. կատարելապէս կը հասկնամ պատուարժան բարեկամիս յանկուածական հարցումը։ Չեմ կրծեր, սակայն, որ իրապէս փոխելու հանգամանքը ուներ այն ընդհանուր քաղաքականութիւնը զոր ցոյց տուի պատասխանիս մէջ։»

ՍՈՄԱԼԻԼԱՆԴ

Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ. — Պ. Հոպհաուզի ճնճղատուութիւնները. — Զինուորական գործողութիւնները իտալական հողի վրայ. — Կառավարութեան յայտարարութիւնը։

Լոնտոն, 30 ապրիլ.— Երեսփ. Ժողովը, այս իրիկուն, վիճաբանեցաւ Սոմալիլանդի խնդրոյն վրայ։ Պ. Հոպհաուզ խօսիւ քննադատեց այդ երկրին մէջ եղած զանազան արշաւանքներու կատարման եղանակը, որոնց իբրեւ արդիւնք դժուարակնիր գործ մը առաջ եկաւ։ Ատենապետը ըսաւ թէ իրեն համար անհասկնալի է Իտալիոյ եղած առաջարկութիւնը, որով Անգլիան արտօնուի զինուորական գործողութիւնները կատարել իտալական հողի վրայ, եւ այդ ալ անշուշտ Անգլիոյ ծախքով։ Արտաքին գործոց խորհրդական Լորտ Բրանդրն պատասխանեց թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը առանց վարանումի չէր որ ձեռնարկած էր այդ արշաւանքին։ Դաշնադրութիւն մը կը պարտաւորեցնէր բրիտանական կառավարութիւնը պաշտպանել այն ցեղերը, որոնց վրայ կը յարձակէր Մատիւլա։ Խորհրդականը յարեց թէ Նախապէս նոյն իսկ անգլիական հողին վրայ եղած արշաւանքները փափաքուած արդիւնքը չեն ունեցած՝ այսինքն Մատիւլային ձերբակալուիլը որ սահմանագլուխին միւս կողմը անցած էր։ Լորտ Բրանդրն ըսաւ թէ Սոմալիլանդը թողուլ անկարելի է, վասն զի այդ երկիրը իր կարեւորութիւնը ունի, եթէ նկատողութեան առնուի Անգլիոյ կացութիւնը Հապէշիստանի մէջ։ Եթէ Մատիւլան չպատժուի, Պէրպերան, ծովեզերքին վրայ, վտանգի մէջ պիտի մընայ, եւ թէեւ Անգլիոյ կառավարութիւնը մտադիր չըլլայ այդ կողմերը ընդարձակելու իր տիրապետութիւնը, Սոմալիլանդի սահմանագլխին միւս կողմի արշաւանքը անխուսափելի էր։ Պատերազմական Նախարար Պ. Պրոդրիք, որ երբեմն արտաքին գործոց խորհրդական էր, պաշտպանեց կառավարութեան քաղաքականութիւնը՝ յայտարարելով որ անիկա կարծուածին պէս չարանկները կրակէն դուրս չի հաներ Իտալիոյ համար։ Նաեւ թէ Անգլիա ոտագանդն չափ աջակցութիւն ձեռք բերած չէր Իտալիայէն։ Օպպիյէն (իտալական երկիր) կատարուած յառաջացումը անհրաժեշտ էր ռազմագիտական տեսակէտով։ Նախարարը յարեց թէ հեռագրած է Մէնելիկ զօրավարին, տեղեկագիր մը ուղելու կացութեան վերայ. Նաեւ յայտարարեց որ նախամտածած կը համարի լուռ մնալ ապագայ զինուորական գործողութեանց վրայ, մինչեւ որ ստանայ այդ տեղեկագիրը։

ԶԻՆԱԿԱՆ ԴՈՐԾԵՐ

Ամերիկեան ճարտարագէտներ. — Ժողովուրդին յարձակումը. — Մուֆտեցի մէջ. — Բացարձակ հերքում մը. — Անգլիոյ Լորտերու Ժողովին մէջ. — Արտաքին գործոց նախարարին յայտարարութիւնը։

Շանկայ, 30 ապրիլ.— Բանթոնէն ամերիկեան Ընկերութեան մէկ հեռագիրը կը ծանուցանէ թէ ամերիկեան հինգ ճարտարագէտներ եւ ճարտնցի հինգ ճարտարագէտներ որոնք Հան-Բէյ-Բանթոնի երկաթուղիի գիծին չինութեանը կ'աշխատին, Եուան-Թանի մէջ, Բանթոնէն 36 քիլոմէթր հեռուն, հիւսիսային գետակին վրայ, յարձակում կրեցին ամբոխին կողմէ, որով ստիպուեցան տաճար մը ապաստանիլ, անոր ամէն կողմերը ամրապէս փակելով։ Մ. Նանանդաց հիւպատոսը արտօնութիւն ձեռք բերաւ որ Քալլաթնդանօթակիրը անոնց օգնութեան հասնի։ Զինական իշխանութիւններն ալ զինուորներ ղրկեցին։

Թոքիօ.—Հոս բնաւ կարեւորութիւն չի տրուիր Ալէքսիէվ ռուս ծովակալին յայտարարութեանը՝ Մուքէնի նահանգը պարպելու մասին։ Հոս ղրոյց կայ թէ Ռուսիա իր զինուորները կը համախմբէ Եա-Լուի հիւսիսային կողմը։

Բերդեսպուրկ.— Պաշտօնական բարձրագոյն շրջանակներուն մէջ բացարձակապէս կը հերքուին այն լուրերը թէ Ռուսիա նոր պայմաններ կ'առաջարկէ Չինու, իբրեւ փոխարինութիւն Մանչուրիան պարպելու։ Այդ շրջանակներուն մէջ նաեւ զայրոյթ կը տիրէ թէ այդ տեսակ մտադրութիւններ կը վերագրուին Ռուսիոյ։

Բէռլին.—Մանչուրիոյ նկատմամբ Ռուսիոյ պահանջներուն համար Բեդերսպուրկի մէջ տրուած հերքումներուն առթիւ, քանի մը օտար դեսպանատոնց մէջ կը լսուի թէ այն օրն իսկ երբ այդ հերքումը երեւան ելաւ, Ռուսիոյ դեսպանատան գործակատար Պ. տը Բլանսոն երկու անգամ յայտարարած էր իր պաշտօնակիցներէն երկուքին թէ նոյն խնդրոյն համար այս վերջիններուն ունեցած տեղեկութիւնները ճիշդ էին։ Զինկ իշխանը թախանձագին ձեռնարկներ պիտի ընէ ռուս կառավարութեան մօտ, որպէս զի Մանչուրիան պարպէ, համաձայնութեան սրբագրութեանց համաձայն։

Լոնտոն.—Այս իրիկուն Լորտերու Ժողովին մէջ արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լանստաուն, ընդդիմադիր կուսակցութեան պէտ Լորտ Սբէնսէրի հարցմանը պատասխանելով, սա յայտարարութիւնները ըրաւ Մանչուրիոյ խնդրոյն նըկատմամբ.

«Ժողովին վերջին նիստին մէջ ազնիւ Լորտին պատասխանելով՝ յայտարարեցի թէ զեկոյցներ կը փոխանակուին Ն. Վեհափառութեան կառավարութեանը եւ չանակից միւս տէրութեանց միջեւ՝ այն պայմաններուն վրայ զորս ռուս կառավարութիւնը կ'առաջարկէ Մանչուրիան պարպելու համար։ Այդ բանակցութիւնները առաջ կը տարուին, բայց հիմակուընմամ ստոյգ աղբիւրէ տեղեկութիւն ստացանք թէ ռուս կառավարութիւնը ծանուցեր է որ տեղեկութիւն չունի ըսուած պայմանագրութենէն եւ թէ բնաւ մտադիր չէ բացարձակ առանձնաշնորհումներ ձեռք բերելու Մանչուրիոյ մէջ եւ կամ փոխելու նախապէս իր տուած ապահովութիւնները՝ այդ նահանգին նկատմամբ։»

ԻՏԱԼԻԱՅԻ ԵՒ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Տիվոլի ժամանումը.— Բարիզ ժամանումը. Ընդունելութիւնները. — Ամբոխը.— Զարդարանքներ։

Տիվոլի, 1 մայիս.—Երկաթուղիի կայարանը, յուլիս 14ի տօնին օրուան պէս, չքեղապէս զարդարուած է։ Ոստիկան-զինուորներ եւ հեծեալ ու հեռեակ զինուորներ կը սպասեն՝ նուագածուներու խումբերով։ Կայարանին մէկ սրանը մեծ ճոխութեամբ զարդարուած է, ուր պիտի ընդունուի Անգլիոյ թագաւորը։ Հոն կը գտնուի Բոթ-տ'Օռի կառավարիչը, արարողապետի օգնականը, ութերորդ զօրաբանակին հրամանատար Ռօ զօրավարը եւայլն։ Կառախումբը ճիշդ ժամը 10ին կայարան ժամանեց։ Նուագածուները նուագեցին անգլիական ու ֆրանսական ազգային երգերը։ Երբ կառախումբը կեցաւ, արարողապետի օգնականը մտաւ վագոնը եւ Լուտուարտ Է.ի ներկայացուց Ֆուրնիէ ծովակալը, տը Լաքրուա զօրավարը եւ Շապօ գնդապետը՝ որոնք Հանրապետութեան նախագահին կողմէ ղրկուած էին բարի գալուստ մաղթելու։ Յետոյ ներկայացուց միւս պաշտօնատարները։ Բոթ-տ'Օռի կառավարիչը եւ միւսները բարի գալուստ մաղթեցին Անգլիոյ թագաւորին որ ամէնուն ձեռքը սեղմեց եւ վագոնէն դուրս ելաւ։ Լուտուարտ Է. որ անգլիական ծովակալի համազգեստը կը կրէր եւ կայարանին սրահը առաջնորդուած էր, դուրս ելաւ անցաւ զինուորներուն առջեւէն, բարեւեց դրօշը եւ յետոյ կառախումբ մտաւ։ Շողեկառքը ճամբայ ելաւ։ Բարիզ-Լիոն-Միջերկրականի ընկերութեան վարչական Խորհուրդին նախագահ Պ. Տէրվիլլէ եւ անօրէն Պ. Նոպմէր ոսկի չքդրամ մը մատուցին Լուտուարտ թագաւորին։ Այդ չքդրամը յիշատակութիւն մըն էր Անգլիոյ թագաւորին այցելութեանը առթիւ։

Բարիզ. — Բոթ-Տօֆինի կայարանէն մինչեւ անգլիական դեսպանատունը գրեթէ բոլոր չէնքերը դրօշներով, օթոցներով եւ ծաղիկներով զարդարուած են։ Ժողովրդեան բազմութիւնը անհկարագրելի է։ Օդը այնքան աղէկ չէ. թեթեւ հով մը կը փչէ։ Ամէն տեսակ զինուորներ կեցած են երկու կարգի վրայ՝ նոր համազգեստներով։ Անգլիոյ թագաւորը բերող կառախումբը ժամ 3ին մտաւ Բոթ-Տօֆինի կայարանը։ Հանրապետութեան նախագահ Պ. Լուպէ, որուն աջ կողմը կը գտնուի Ներկայիսին ատենապետ Պ. Ֆալիէր եւ Երեսփ. Ժողովին ատենապետ Պ. Լէոն Պուրժուա, մտաւ արքայական կառախումբին։ Պ. Լուպէի կը հետեւին Անգլիոյ դեսպանը, Էլիզէի արարողապետը եւ նախարարները։ Լուտուարտ Է. անգլիական ծովակալի համազգեստով կեցած է դռնակին առջեւ. վար իջաւ եւ ժպտելով սեղմեց Հանրապետութեան նախագահին ձեռքը, քանի մը խօսքեր ըսելով։ Կարտ Ռէբիւպլիքէնի նուագածուները հնչեցուցին Անգլիոյ ազգային երգը։ Թագաւորը առաջնորդուեցաւ ընդունելութեան սրահը։ Հոն Պ. Լուպէ Լուտուարտ Է.ի ներկայացուց Ներկայիսին ու Երեսփ. Ժողովին ատենապետները, ինչպէս նաեւ նախարարները։ Անգլիոյ թագաւորն ալ իր հետեւորդները ներկայացուց Պ. Լուպէի։ Յետոյ Անգլիոյ թագաւորը ու Հանրապետութեան նախագահը դուրս ելան սրահէն եւ բաղմեցան քառաձի չքեղ կառքի մը մէջ։ Ժողովուրդին «Կեցցէ՛»ներուն ձայնը օդը կը թնդացնէր։ Լուտուարտ Է. պահ մը կեցաւ կառքին առջեւ. յուզուած էր. ողջունեց ժողովուրդը։ Զրահապատ հեծելազօրքեր շրջապատեցին կառքը, որ Շան-ղ'Էլիզէի ուղղութեամբ ճամբայ ելլալ եւ ուղղակի գնաց Անգլիոյ դեսպանատունը՝ Ֆոպուր Սէնթ-Օնորէ։ Ամբողջ ճամբուն վրայ ժողովուրդը յարդալիր բարեւեց Լուտուարտ թագաւորը։

Բարիզ, 3 մայիս.—Ֆրանսայի արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ տրուած հացկերոյթին եաքը, Բարիզի բոլոր դեսպանները ներկայացան Լուտուարտ թագաւորին, որ իւրաքանչիւրին հետ սիրալիր տեսակցութիւն մը ունեցաւ։ Լուտուարտ Է. յետոյ առանձին տեսակցութիւն մը ունեցաւ Պ. Տէլքասէի հետ, ուրախութիւն յայտնելով Ֆրանսա եկած ըլլալուն համար. Նաեւ շնորհակալ ըլլալով իրեն եղած ընդունելութեանց համար։ Անգլիոյ թագաւորը Վիքթորիա պատուանշանին մեծ խաչը տուաւ Պ. Բոմպի եւ Պ. Տէլքասէի։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Լուտուարտ Է. ի ուղեւորութիւնը.—Հռոմի մեկնումը.—Վեհապետներու հրաժեշտը.— Դրամական նուէր։

Հռոմ, 30 ապրիլ.—Լուտուարտ թագաւորը եւ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը, այս առտու ժամ 9ին, Ռուբիրինալեն ճամբայ ելան եւ տասը վայրկեան ետքը ժամանեցին երկաթուղիի կայարանը։ Փողոցներուն մէջ ժողովուրդը մեծ խանդավառութեամբ ողջունեց երկու վեհապետները որոնք բաց կառքի մը մէջ բազմած էին։ Զրահապատ հեծելազօրքեր կը հետեւէին արքայական կառքին։ Կայարանին մէջ նախարարապետ Պ. Մանարտէլլի, բոլոր նախարարները, Ներկայիսին ու Երեսփ. Ժողովին ատենապետները եւ ուրիշ բարձրաստիճան պաշտօնատարներ ընդունեցին երկու վեհապետները որոնք զօրավարի համազգեստ կը կրէին։ Նոցին վեհափառութիւնները ու իշխանները տասը վայրկեանի չափ տեսակցեցան կայարանին սրահին մէջ։ Կառախումբին առջեւ Լուտուարտ Թագաւորը ու Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորը երեք անգամ դիրար ողջագուրեցին։ Յետոյ Լուտուարտ Է. Իտալիոյ թագաւորին ձեռքը սեղմելով վագոնը մտաւ եւ պատուհանին առջեւ կեցաւ, մինչեւ որ կառախումբը ճամբայ ելաւ։ Անգլիոյ թագաւորը մեկնելու պահուն զինուորական բարեւ տուաւ կայարանին մէջ գտնուողներուն։

—Լուտուարտ Է. մեկնելէ առաջ գումար մը յանձնեց Հռոմի քաղաքապետին, քաղաքին աղքատներուն համար։

ԻՏԱԼԻԱՅԻ Է. ՎԱՏԻԿԱՆԻ ՄԷՋ

Վատիկան այցելութիւնը. — Պապին եւ Լուտուարտ թագաւորին տեսակցութիւնը. — Անգլիական մամուլին կարծիքը։

Հռոմ, 30 ապրիլ.— Անգլիոյ թագաւորին կողմէ Լէոն ԺԳ. Պապին տրուելիք այցելութեան արարողական ծրագիրը խղճմտօրէն գործադրուեցաւ։ Լուտուարտ Է. մարէշալի մեծ համազգեստով, Բուրբոնեան դուրս ելաւ ժամը երեքուկէսին, ու գոց կառքով մը անգլիական դեսպանատունը գնաց։ Հոն, դարձեալ գոց կառքի մը մէջ նստաւ արտաքին գործոց պաշտօնական քարտուղար Պ. Զարլս Հարթինկի հետ։ Երկրորդ գոց կառք մը նըստաւ ղ. ալար Սթանլի Բլարք եւ հարիւրապ'տ Լամբըն։ Ս. Անտի կամուրջէն մինչեւ Վատիկան, ճամբուն երկու կողմը կեցած էին զօրքերը։ Վատիկանի մէջ ամենախիստ հրամաններ արուեցան, որպէսզի մէկ–Տասա բակը բոլորովին պարպուի։ Թագաւորը մեծ սանդուխին գլուխը ընդունուեցաւ Վատիկանի պաշտօնատարներուն կողմէ, որոնք մինչեւ վերեւակ ընկերացան անոր, ուր նստաւ Լուտուարտ թագաւորը անգլիական եկեղեցականի մը՝ մոնսէնիէօր Սթանորի հետ։ Լուտուարտ Է. յայտարարեց թէ կը նախընտրէր վերեւակ նստիլ, որովհետեւ քիչ մը յոգնած կը զգար ինքզինքը։ Երբ թագաւորը դուրս ելաւ վերեւակէն, Բլէնհայմեան փառաւոր սրահին մէջ դատ ինքզինքը, ուր չարուած էին զուիցերիացի պահապանները եւ զրահապատ զօրքեր։ Թագաւորը իր հիացումը չծածկեց, երբ այդ մարդիկը ու իրենց վառաւոր համազգեստները տեսաւ։ Անոր այցելութիւն տուած առեն՝ Պապին կ'ընկերանային մոնսէնիէօր Պիլէթթի, Մասիմօ իշխանը, Սուարէրնի կոմսը, Անթիսի Մարթիէի իշխանը, Բէյչի կոմսը, Ռոսրիկիոյի իշխանը։ Լէոն ԺԳ. դիմաւորեց Անգլիոյ թագաւորը մինչեւ այն սենեակը, ուրկէ իր աշխատութեան սենեակը կը մտնուի. մեծ գոհունակութեան նշաններով ընդունեց զայն։ Լուտուարտ թագաւորը թեթեւ խոնարհութիւն մը ընաւ, իր ձեռքը կարկառելով՝ զոր Պապը իրենին մէջ պահեց, մինչեւ որ երկուքն ալ անհետացան ուրիշ սենեակի մը մէջ՝ որուն դուռը գոցուեցաւ իսկոյն։ Ըստ սովորութեան, Պապը իր արքայական այցելուն նստցուց գահի մը վրայ, իրենին քով ու մեւնոյն ամպհովանիին տակ։ Խօսակցութիւնը ծիրդ քսաներկու վայրկեան տեւեց։ Յետոյ Լուտուարտ թագաւորը ներս մտցնել տուաւ իր հետեւորդները եւ Պապին ներկայացուց զանոնք։ Ապա, Լէոն ԺԳ., միշտ Լուտուարտ թագաւորին հետքէն բռնած, մինչեւ գաղտնի նախասենեակը առաջնորդեց զայն։ Հրաժեշտ առած միջոցին, Անգլիոյ թագաւորը փափաք յայտնեց Պապին՝ իր կենդանագիրը ունենալ։ Իրիկուան, Վատիկանի արարողապետ մոնսէնիէօր Մարզուլիին անգլիական դեսպանատունը գնաց, Անգլիոյ թագաւորին մատուցանելու համար Պապին մէկ կենդանագիրը, լատինէրէն սա արձանագրութեամբ. «Լուտուարտ Է., Անգլիոյ թագաւորին»։ Լուսանկարին տակ կը գտնուէին Լէոն ԺԳ.ի սառագրութիւնը ու թուականը։ Լուտուարտ թագաւորը Վատիկանէն մեկնեցաւ ժամը 5ին եւ ուղղակի Բուիրինալ գնաց։ Ճամբուն վրայ, ամբոխը նորէն բանաւոր ցոյցեր ըրաւ։ Լաւատեղեակ աղբիւրէ կը ծանուցուի թէ Լէոն ԺԳ. չնորհակալ եղեր է Անգլիոյ թագաւորին, կաթոլիկ մխիթարներու տրուած կատարեալ ազատութեան՝ անգլիական գաղթավայրերուն մէջ, եւ անձնական այն համակրանքից վերաբերումին համար՝ զոր Լուտուարտ թագաւորը ցոյց տուաւ, քանանայապետական յորելեանին առթիւ։ Լուտուարտ Է. հիացաւ Պապին յիշողութեան ու պայծառամտութեան վրայ, որով, 1846ին, Պէլճիքայի մէջ պապական նունրակի պաշտօն վարելէ յետոյ, Լէոն ԺԳ. գնաց ամիս մը բնակիլ Լոնտոնի մէջ, ուր արքայական ընտանիքին կողմէ ընդունուեցաւ։ Լուտուարտ Է. այն ատեն 4 տարեկան էր։ Պապը պատմեց թէ ինքզմակ Պապը եղած է որ Բէլքքաստլի մէջ պատրաստ եւ Երեսփ. Ժողովի օտարներու յատկացուած կալերին սկզբ նստած է, ուր կ'երթար յանախ մտիկ ընել անգլիացի կաթոլիկ նշանաւոր կուսակցապետ օ'Բրան. Էլի եռանդուն բանախօսութիւնները։ Վատիկանի մէջ գոհ մնացած ըլլալ կը թուին Լուտուարտ թագաւորին այցելութենէն։

—Տէյլի Թէլեկրաֆ Լուտուարտ թագաւորին կողմէ Պապին տրուած այցելութեան վրայ խօսելով կ'ըսէ թէ քաղաքական կարեւորութիւն չունի այդ այցելութիւնը։ Նոյն թերթը կ'աւելցնէ թէ Լուտուարտ Է. պարզապէս ողջունած է կաթոլիկ եկեղեցիին պատկառելի պետը՝ որուն հոգեւոր տիրապետումը կը ճանչնան բրիտանական միլիոնաւոր հաւատացեալ հպատակներ։ Թայմզ այս առթիւ կ'ըսէ թէ մոլեռանդ չեղողները՝ բնաւ չպիտի լենթադրեն թէ տրուած կէս ժամուան այցելութիւնը ճանաչում մը ըլլայ Պապին աշխարհական իշխանութեան պահանջումներուն։ Նոյն թերթը կը յարէ թէ այդ այցելութիւնը քաղաքական անուղղակի աղդեցութիւն մը պիտի փորձէ Բանատայի, Իրլանտայի, Ա. տարալիոյ եւ ուրիշ տեղերու անգլիացի կաթոլիկներուն վրայ։

ԲԱՆԱՏԱՅԻ ԱՂԻՏՔ

Լեռան մը փլուզումը.— Կործանած գիւղ մը.—Աղէտին պատճառը։

Ուաշինկթրն, 30 ապրիլ.— Ֆրանքի մէջ պատահած աղէտը, հրաբխային ժայռքումի մը հետեւանքը չէ, ինչպէս կարծուեցաւ սկզբան։ Ժայռերու փլուզում մը տեղի ունենալով՝ Թորթիւ լերան գագաթը գլորեր է սառոյցը հաստատուած գլուղին վրայ։ Ապառաժներու փլուզումէն առաջ եկած փոշին հրաբխի ծուխ կարծուեցաւ նախ։ Զի վախցուիր որ աղէտը կրկնուի։ Փլատակներուն տակ թաղուած 17 հանքագործներէն 12ը չընչաղեղ եղեր են։ Մնացեալ հինգը կրցեր են ճամբայ մը բանալ բեկորներուն մէջէն եւ ինքզինքին ազատել։ Մեռեալներուն թիւը 95ի կը հասնի։ Բանատիրն–Բասֆիլիք երկաթուղիի ընկերութիւնը պիտի սարկաւի նոր գիծ մը շինել, նախկինը ծածկուած ըլլալով չորս քառակուսի մը–ղոն տարածութեամբ եւ անգիտի բարձրութեամբ ապառաժներու բեկորներով։ Գալով տերան փլուզումին, ամէնէն ընդունելի ենթադրութիւնը սա է թէ ձիւներու հալումն եւ վերջին չաթուան տաքերուն պատճառաւ ջուրերը սկսած են մղուիլ, այդ փլուզումը առաջ բերելով։ Կառախումբերով ուտելիք եւ հագուստ կը զրկուին կարօտ բնակիչներուն համար։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴՈՐԾԵՐ

Նախարարաց Խորհուրդը.— 1904ի ելմըտացոյցը.— Կրօնական միաբանութիւնները։

Բարիզ, 1 մայիս.—Նախարարաց Խորհուրդը, երէկ, գումարուելով նախ լսեց ելմտական նախարար Պ. Ռուվիէն, որ տեղեկութիւններ հաղորդեց 1904ի ելմըտացոյցին պատրաստութեանը մասին իր կատարած աշխատութեանց վրայ։ Պ. Ռուվիէ խնդրեց իր պաշտօնակիցներէն՝ կարելի եղածին չափ զեղչել ծախքերու մասին իրենց ընելիք առաջարկութիւնները, ոչպէս զի ելմտացոյցը հաւասարակշռելու պէտք չմնայ։ Ելմտական նախարարը նաեւ կը պատրաստէ հասոյթի տուքերուն վերաբերեալ օրինագիծ մը որ նախարարաց Խորհուրդին կողմէ պիտի քննուի։

—Նախարարապետը Խորհուրդին հաղորդեց կրօնական միաբանութեանց խնդրոյն առթիւ ծագած միջադէպերուն վերաբերեալ տեղեկութիւններ։

—Բուպէրթէն դնդապետին պէս, ինչպէս ծանուցինք, անոր գունդէն ուրիշ սպայ մը՝ Բոյատէ Ֆրան հարիւրապետը, Շարթէօներու վարման հրամանագիրը գործադրելէ ետքը, իր հրաժարականը ղրկեց պատերազմական նախարարին։

—Բոմթիէներէն կը հեռագրեն թէ քաղաքային դատարանին նախագահ Պ. տը Մէնթընան հրաժարական տուեր է՝ կրօնական միաբանութեանց վերաբերեալ գործերու առթիւ նոյն դատարանին չը նախագահելու համար։ Ուրիշ դատաւորներու համար ալ կ'ըսուի թէ նոյն ընթացքին պիտի հետեւին։ Կառավարական շրջանակներուն մէջ կը խորհուի թէ ինչ միջոցներ ձեռք առնելու է, երբ կարգ մը դատաւորներ, առանց հրաժարելու, դատարանին մէջ, ինչպէս կ'ըսուի, իրենց կարծիքը բացարձակ յայտնեն կրօնական միաբանութեանց խնդրոյն համար։ Այդ մասին կ'ըսուի թէ Խորհրդարանէն պիտի խնդրուի մինչեւ մէկ ատենի դադրեցընել դատաւորներու անխախտականութիւնը։

ԻՄՊԷՐԱԼՆԵՐՈՒ ԴՈՐԾԸ

Վերջաբանը. — Վերջնական հարցաքննութիւն. — Պարուրային յանձնումը։

Բարիզ, 30 ապրիլ.— Այլ վերջանալու վրայ է Իմպէր–Տորինեաքներու մանուածապատ հարցաքննութիւնը։ Պ. Լէտէ երեքշաբթի օրը վերջնական հարցաքննութեան մը պիտի ենթարկէ Թէրլէը եւ հինգշաբթի ալ Ֆրէտէրիք Իմպէրը։ Բանի մը օրէն ալ Էմիլ ու Ռոմէն Տորինեաք եւ միւս բոլոր դերակատարները՝ Լէվ, Մարիա եւ այլն պիտի հարցաքննուին։ Յետոյ պարոնթան դատարանի պիտի յանձնուի լոկ ձեւի համար, վասն զի պարոնթան իրական կերպով արդէն յանձնուած ըլլալով, ընդհանուր դատախազը արդէն պատրաստած է իր ամբաստանագիրը։

ԴԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Դերմանիոյ կայսրը Հռոմի մէջ.— Հացկերոյթներ. — Վատիկանի մէջ. — Պապին նուէրը. — Իտալիոյ թագաւորին եւ Դերմանիոյ կայսրի բաժակաճառերը։

Հռոմ, 3 մայիս.— Վիլհէլմ Բ., գահաժառանգ իշխանը, Աւգիստ Ֆրիտրիխ իշխանը, Ֆոն Պիւլով կոմսը եւ Վալտերսէ մարէշալը, առտուն ներկայ գտնուեցան գերմանական դեսպանատան մէջ կատարուած կրօնական արարողութեան։ Վատիկանի մօտ բրուսիական դեսպան Պառոն Ֆոն Ռոթցան սեղան մը տուաւ Վիլհէլմ կայսրը։ Ներկայ գտնուեցան նաեւ իշխանները, Ֆոն Պիւլով կոմսը, Վալտերսէ մարէշալը, Իսմարլա կարտինալը եւ ուրիշ կարտինալներ։ Կէս օրէն երկու ժամ ետքը, Վիլհէլմ Բ. բրուսիական դեսպանատունէն ելլելով գնաց Վատիկան եւ այցելութիւն տուաւ Լէոն ԺԳ. Պապին։ Տեսակցութիւնը տեւեց քսան վայրկեան։ Յետոյ Պապը ընդունեց նաեւ գերման իշխանները որոնց հետ տեսակցեցաւ եօթը վայրկեանի չափ։ Վիլհէլմ կայսրը ապա իր հետեւորդները ներկայացուց Պապին, որ անոնց հետ քանի մը վայրկեան տեսակցեցաւ, խօսելով Դերմանիոյ ու Իտալիոյ գեղարուեստական ու գիտական յարաբերութիւններուն վրայ։ Կայսրը ու իշխանները յետոյ այցելութիւն տուին Ռամբոլա կարտինալին։ Լէոն ԺԳ. Վիլհէլմ Բ.ի նուիրեց մոզայիք նկար մը՝ որ «Դուրում Ռամանում»ը կը ներկայանէ. Նաեւ մոզայիք երկու նկարներ իշխաններուն, որոնց մէկը «Ֆոնթանա Թրէվի»ն կը ներկայացնէ եւ միւսն ալ Սէնթ–Անժի դղեակը։

—Դերմանիոյ կայսր ի պատիւ Բուրինալի պալատան մէջ տրուած մեծ հացկերոյթին ատեն Իտալիոյ թագաւորը բաժակաճառ մը արտասանեց եւ չնորհակալութիւն յայտնելով Վիլհէլմ Բ.ի, ըսաւ թէ անկն պարագայի մէջ իր ջերմ համակրութեան ապացոյցները տուած է Իտալիոյ, իբրեւ դրական մը այն մտերմական ու հաստատուն բարեկամութեան որ երկուքս սերունդներէ ի վեր գոյութիւն ունի։ Իտալիոյ ու Դերմանիոյ գերդաստաններուն, բանակներուն եւ ազգերուն միջեւ։ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը խօսքը շարունակելով ըսաւ.

Այսօրուան տեսակցութիւնը նոր հաստատութիւն մըն է Դերմանիոյ ու Իտալիոյ հաւաքական կամքին իրենց բոլոր ջանքերը ընելու ի նպաստ խաղաղութեան՝ այս փոխադարձ դաշնակցութեան–հոգեւոր ոգի։ Մաղթանքներս կ'ուղղեմ ձեր ազնիւ կայսրութեան եւ բաժակ կը պարպեմ Ձեր Վեհափառութեան ու կայսերական ամբողջ գերդաստանին համար։»

Վիլհէլմ կայսրը պատասխանելով չը-նորհակալութիւն յայտնեց Իտալիոյ մայրաքաղաքին ու ժողովուրդին կողմէ իրեն եղած չքեղ, փառաւոր եւ մեծամեան ընդունելութեան համար։ Յայտարարեց թէ սարը մէջ կը տեսնէ հաստատութիւնը այն պարագային թէ Իտալիոյ ժողովուրդը խորին համակրութեամբ կը դիտէ երկու արքայական գերդաստաններուն ու երկու ազգերուն դաշնակցութիւնը եւ կ'ուզէ որ անփոփոխ մնայ։ Վիլհէլմ Բ. յարեց թէ կը խորհի անմոռանալի Ռամպէրթօ թագաւորին վրայ՝ զոր այնքան սիրած է եւ որուն յիշատակը միշտ նուիրական պիտի ըլլայ իրեն համար՝ իբրեւ դիւցազնի մը ու մարդու մը որ գիտէր գրաւել բոլոր սիրտերը։ Վիլհէլմ Բ. բաժակ պարպեց Իտալիոյ թագաւորին ու թագուհիին, քաջարի բանակին, Իտալիոյ գեղեցիկ ու ազնիւ երկրին եւ մասնի ժողովուրդին համար։ Նուագածուները հնչեցուցին Իտալական ազգային երգը։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Սանիէի ատենապետութեան Թիմուրբը գաւառակին զայմագամ Մէհմէտ Նաֆիզ էֆ.։

—Խարբերդի նահանգին Էլկն գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Խարբուղի զայմագամ Շեվզը էֆ. որուն յաջորդեց Էլկնի գայմագամ Խալիտ էֆ.։

—Պրուսայի նահանգին Պալեա գաւառակին նախպ անուանուեցաւ Պարիզի նախկին նախպ Իլիաս Ցէվզի էֆ.։

—Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուոյ նշան տրուեցաւ Կ. Պոլսոյ հիվանդանոցի դեսպանատան գործակատար Պ. Բոթիկեան։

—Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Պանտ տը Ֆրանսի տնօրէնին կնոջը՝ տիկին Պոնտ Բալլանի։

ՀԻՇՄԱԶԻ երկաթուղիին համար կատարուած հանգանակութեան գումարը հասաւ 65,308,863 ղրուշ։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ. — Վեհ. Սուլթանի իմանալով որ Դասուլայի նահանգին Կուսինա գաւառակին ժողովուրդը արմատական նուազութեան հետեւանքով կարօտութեան մէջ է, իր կայս. անձնական գանձէն 750 ոսկի չնորհեց, հրամայելով փութով արմտիք գնուի եւ

ԱՐՄԱԹՐՈՆԿԻ նաւագործարանին, ինչպէս յայտնի է, կ'ըսէ Սեւրէք, զրաֆաւոր մը եւ երկու զրօսանաւեր յանձնարարուած են, որոնց մէկը՝ փոքր։ Կայս. Իրատէի մը համաձայն, ուրիշ զրօսանաւ մըն ալ յանձնարարուած է նոյն նաւագործարանին, 19,000 ռուբլի։ Այդ զրօսանաւը պիտի յաջողէ Սեւ Լերան իշխանին Թիմսահ զրօսանաւին, որ Պէրլէթ զրկուած է իբրեւ պահականաւ։

ԱԹԻՆԻՒ լրագիրները կ'ըսեն թէ, Թուրքիոյ եւ Յունաստանի միջեւ տիրող բարեկամական յարաբերութեանց իբրեւ դիւնք որոշուեր է տուրք եւ դրամական երաշխաւորութիւն չառնել այն ապաստաններէն որոնք արածուելու համար օսմ. երկիրներէն հելլենական հողը կը տարուին եւ ամառն ալ կը վերադարձուին։

ԲԷՔԹԻՃԻ դայմագամ Էքրէմ էֆ. կ'ըսէ Իպտամ, իր յոռի պաշտօնավարութեանը եւ իրեն դէմ եղած բողոքներուն հետեւանքով, պաշտօնէ դադրեցուցեր է։ Սէլանիկի կուսակալութեան հրամանով՝ Թաթէրլինի դայմագամ Ահմէտ Ֆիդպէյ Բէթրիճ զրկուեր է՝ փոխանորդաբար դայմագամի պաշտօն վարելու։ Միանգամայն պաշտօնեաներ պիտի զրկուին, եղած բողոքներուն նկատմամբ քննութիւն կատարելու։

ՄԱՀ ՀԱՃԻ ԷՄԻՆ ԷՖ.Ի.— Ցաւօք կ'իմանանք Իպտամ լրագրի արտօնատէր ու խմբագրապետ Ահմէտ Ճէվդէթ պէյի հօր՝ Հաճի Էմին էֆ.ի մահը։ Ցուղարկաւորութիւնը այսօր կատարուելով, էրենքէօյէն Սամաթիա պիտի փոխադրուի։ Մեր ցաւակցութիւնները կը յայտնենք Ն. Վսեմութեան։

ԺԱՆՏԱԽՈՏ.—Մինէի մէջ, Եգիպտոս, կիրակի օրը, ժանտախտէ նորէն երեք չէպքեր պատահեր են։

ԵԱՆԻ օսմ. հիւպատոս Լեւոն պէյ, երէկ, Կ. Պոլիս ժամանեց։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻՆ կը հեռագրեն թէ կիրակի օրն ալ քաղաքայէ դէպք ու մահ չէ պատահած։

ԱԹԻՆԻՒ օսմ. դեսպան Բիֆաթ պէյ, ուրբաթ օրը, տեսակցեր է Յունաստանի արտաքին գործոց նախարար Պ. Սքուզէսի հետ։

ԴԱՏԱՍՏԱՆԻ ԵՆԹԱՐԿՈՒԱԾ.—Բուսմէլիի նահանգապետ քնիչ Հիւսէին Հիլմի փաշա հրամայած է դատաստանի ենթարկել Գոսովայի նահանգին հանքի ճարտարագէտ Սրամ էֆ.ն, վասն դի Սէլսնիկ բնակող վաճառական Բիւսկեան Թագուր էֆ. բողոքեր է անոր դէմ, ըսելով որ հանքի մը մասին, որուն համար մենաշնորհ խնդրած է, տուած աղերսադիրը նկատողութեան չէ առած, յայտարարելով որ քննութեան համար դիմում չէ բրած։

ՄԱՌՍՈՒՍԷի 10 թիւ Մալիէբէ չոգենաւը, որ երէկ առաւօտ Հայտար Փաշայէն ճամբայ ելած էր կամուրջ գալու, նալբէէօշկի առիւ մեքենայի խանգարում ունեցաւ եւ կեցաւ։ Շիրքէթի 42 թիւ չոգենաւը որ նոյն միջոցին կամուրջ կուգար, իսկոյն օգնութեան փութաց եւ բոլոր ուղեւորները առնելով կամուրջ տարաւ։ Մախսուսէի ուրիշ չոգենաւ մը Մալիէբէն կամուրջ տարաւ եւ հարկ եղած նորոգութիւնը կատարուելով, կը բացաւ վերստին չարունակել։

—Մախսուսէի Բարս չոգենաւը որ երէկիրկն կուգար ածուխ բեռցած, Սիրքէճիի առիւ զարնուեցաւ մավնայի մը որ քար բեռցած էր։ Մավնան ծակելով ընկղմեցաւ. իսկ մէջը գտնուղները ազատուեցան։

ԳԱՐԱԲԷՕՅԻ կամուրջին Հայտար Փաշայի չոգենաւերու տեղէն, երէկ իրիկուն ժամ կէսին, տղայ մը ծովը ինկաւ ու անյայտ եղաւ։ Ցաւաւին յայտնի չէ թէ ո'ր հասարակութեան կը պատկանի։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

ԱԶԴ.—Արեւելեան երկաթուղիի արժէթուղթի 1903 ապրիլ 1ի վիճաբանութեան մէջ պարզեւ չտնող թուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ իրենց չտած պարգեւներուն եւ ամորթիմաններուն վճարումը պիտի կատարուի 1903 մայիս 1ին (Ն. Տ.) 58 առ 100 հայուով։ Մրեւնոյն ատեն իրենց սերթիֆիքա մը պիտի յանձնուի, որով իրաւունք պիտի ունենան հաւանաբար յաւելուածական գումար մը ստանալու, որ պիտի որոշուի յառաջիկային, երբ, Կայս. կառավարութեան եւ Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդին միջեւ կատարուելու վրայ եղող խորհրդակցութիւններէն վերջը, որոշուի տոկոսի սակին բարձրացումը՝ 1903 մարտ 1/14էն սկսեալ։ Սեթէ յաւելուածական գումար մը չորոշուի, այդ պարագային վերոյիշեալ սերթիֆիքան չեղեալ եւ անարժէք պիտի նկատուի։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլիս, 24 ապրիլ 1903 6—6

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ատանայի մեր թղթակիցէն ստացանք հետեւեալ տեղեկութիւնները՝ ապրիլ 17 ամսաթիւ նամակով.— «Պէրութէն, Պարսամ էֆ. Պետրոսեան, Սիսի մայրավանքին նուիրեց 10 թիկնոթառ՝ 30 ոսկի արժողութեամբ եւ չատ ընտիր տեսակէ, Տ. Խորէն Ծ. Վրդ. ալ նուիրեր է մէկ թիկնոթառ՝ Ս. Կաթողիկոսին գործածութեան յատուկ։ Անցեալ շաբաթէն սկսեալ մինչեւ այսօր Սիս գաղղիներուն թիւը կը բազմապատկուի, եւ հարուստ դասակարգէն մինչեւ ժողովրդեան ամէն խաւերը հետզհետէ կը մեկնին, բարեհամ թոյլտուութեամբ Կայս. Կառավարութեան, ներկայ գտնուելու համար Կաթողիկոսական Օծման։»

—Ս. Պատրիարք Հայրը՝ ընկերացութեամբ Տ. Տ. Բարգէն, Վահրիմ եւ Գրիգոր վարդապետներու, Խասգեղի Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետ Եղիա էֆ. Շահպազի, գանձապետ Թիւեաքեան Կարապետ էֆ.ի եւ անդամներէն Տոքթ. Յակոբ էֆ. Բէմճեանի, երէկ առաւօտ այցելեց Ներսէսեան երկսեռ վարժարանը ուր դուռնէն ընդունեց զինքը վարժարանին տեսուչ Տ. Տիրայր Ծ. վարդապետ, ուսուցչական մարմինն հետ։ Բիլ վերջը հոն հասաւ նաեւ Ուսումն. Խորհուրդին ատենապետ Տոքթ. Թորգոմեան էֆ.։ Աշակերտները Ս. Պատրիարք Հօր ուղղեալ երգեր երգեցին եւ ուղերձներ կարդացին։ Ս. Պատրիարքը խիստ գոհ տպաւորութեան մը տակ անցաւ աղջկանց սրահը, ուր նոյնպէս երգեր եւ ճառեր արտասանուեցան։ Ն. Ամենապատուութիւնը բարձրագոյն կարգի շրջանաւարտցու աշակերտուհիներուն զրարարի եւ կրօնագիտութեան մասին հարցերուն վրայ։ Ուրիշ կարգերու աշակերտուհիներէ ոմանք ալ քննեց եւ արուած յաջող պատասխաններէն չատ գոհ մնաց. գովեց անոնց զգեստին միօրինակութիւնը, եկեղեցիին մէջ կեցուածքը եւ ներդաշնակ երգուածքը։ Ս. Պատրիարքը այցելեց մանկապարտէզի երեք բաժինները, ուր մանկական գողարիկ քերթուածներ արտասանուեցան։ Յետոյ վարժարանին ընդարձակ պարտէզին մէջ, մանկապարտէզին տղայք մէկ քանի մարմնամարզանքներ կատարեցին եւ մեծ հաճոյք պատճառեցին։ Ս. Պատրիարք Հայրը իր սովորութեան համեմատ չաքար բաշխել տալու ամբողջ աշակերտներուն։ Ուսումն. Խորհրդոյ ատենապետը յայտարարեց Ն. Սրբազնութեան թէ ասկէ առաջ երբի իր քննական այցելութեան ատեն, ամէնէն աւելի զարմացուցած էր զինքը վարժարանի աշակերտներուն լաւ մանկապարտէզի պզտիկներուն ունեցած յառաջդիմութիւնը եւ հոգածու ձեռքի մը անմիջական հսկողութիւնը չեղած, որուն պատասխանեց Ս. Պատրիարքը թէ, նոյն լաւ տպաւորութիւնը ինքն ալ կրեց։ Ս. Պատրիարք Հայրը վարժարանէն մեկնելով առաջնորդուեցաւ դարձեալ Շահպազանց բնակարանը, ուր ցերեկուան ճաշը ընելէ ետքը, Շիշլիի ճամբով դարձաւ Բերա իր բնակարանը։

—Սամաթիոյ Աղքատախնամին անդամները, հաւաքաբար, իրենց հրաժարականը տուեր են Թաղ. Խորհուրդին։

—Դումգաբուի Դուրսի Մ. Յարութիւն եկեղեցւոյ Դպրաց Դասու դիւանի ընտրութիւնը կիրակի օր կատարուելով Տնօրէն Խորհրդոյ անդամ ընտրուեցան՝ Տեարք, Արշակ Սլպօյաճեան (Ատենապետ), Եղուսպ Պաղտասարեան (Ատենադպիր) Կարապետ Պոշնաքեան (Դրամապետ)։ Տեղեկագիրը պատրաստուելով յանձնուեցաւ Թաղ. Խորհրդին, որպէսզի մատուցուի Ս. Պատրիարք Հօր ի հաստատութիւն։

—Դէսիրէի 1903ի նկարչական Սալոնին մէջ կարգ մը նկարներ ցուցադրեր է նաեւ Պ. Տէմիրճեան։ Եգիպտական Գրքանոցէն թերթի մը դեղարուեստական քննադատը խօսելով Պ. Սրուանդ Տէմիրճեանի ցուցադրած նկարներուն վրայ, մասնաւորապէս կը գովէ անոնց գոյնին ներդաշնակութիւնը եւ նրբութիւնը։ Ցուցադրուած պատկերներն են Դասաժամերը, Խաղացողները, Սպասումը եւ Իրիկունը։ Պ. Տէմիրճեան բնիկ Պոլսեցի է, ուսումնաւարտ Կայս. Գեղարուեստից վարժարանին, եւ ժամանակ մըն ալ Բարիզի հռչակաւոր վարպետներուն աշակերտելէ յետոյ, գացած հաստատուած է Եգիպտոս։

—Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը հեռագիր մը ուղղելով Պատրիարքարան, շնորհակալութիւն յայտներ է որ դիմումներ ըլլալով յեսուածգել տրուած է Թլան անուն ընդարձակ ագարակին ամուրդը։ Ինչպէս յայտնի է, Տ. Մկրտիչ Կաթողիկոս իր կենդանութեան՝ վանքին պատկանած այդ ագարակը իր անուանը արձանագրած ըլլալով, մահէն ետքը իր անձնական սեպհականութիւնը նկատուած եւ իբրեւ մասիլիւ ծախու հանուած էր։

—Աղդ. Հիւանդանոցի երկու հաղարսակի նուիրող բարեպաշտ եւ առաքինի կինն է Դատրքէոյ բնակող Տիկին Պ. Շիշմանեան, դուստր Բէրլստէճեան Սիմոն աղայի։ Շաբաթ օրը Շէրիի պաշտօնէից ներկայութեան ըստ օրինի Վագի եղաւ 1000 ոսկիի հնչուն դրամը եւ արձանագրուեցաւ (թեսնիկ) եւ երեք օրինակ վագինամէներն ալ պատրաստուեցան։ Դրամագլուխը պիտի մնայ առանց խորուելու, եւ տոկոսը պիտի գործածուի Հիւանդանոցի պէտքերուն։ Գալով տուներուն, ասոնք Հիւանդանոցի վրայ պիտի դառնան ըստ օրինի։ Տարին օր մը պաշտօն եւ պատարագ պիտի մատուցուի նուիրատուին ննջեցեալոց հոգւոյն համար։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոդաբարձութիւնս չնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ անցեալ մարտ ամսոյ մէջ հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս.

Նորին Ս. Օծութիւնն Տ. Տ. Մկրտիչ Ս. Կաթողիկոս 200 (ոսկի. 2517), Միհրան էֆ. Սէթեան 5400, Սարգիս էֆ. Մ. Արղեան ի Մանչէսթըր 864, Ատաբազարի Ս. Հրեշտ. Եկեղ. պնակի հասոյթը՝ ձեռամբ Խաչիկ էֆ. Արեւեանի 650, Սեփոն էֆ. Ճիվան՝ ձեռամբ Երուանդ էֆ. Իւթիւճեանի 540, Գրիգոր էֆ. Թումանեանց ի Պաքու 473, Տօքթ. Խնդիրեան էֆ. փետր. մարտ 432, Պիլէճիկի մեծաքի գործարանի բարեպաշտուհի բանւորուհիք տեղւոյն Առաջն. փոխ. Հօր միջոցաւ 363· Տիգրան էֆ. Պողոսեան ի Նպաստ իրեն հանգանակեալ գումարն՝ ձեռամբ Տիգրան էֆ. Ճիվէլէկեանի 242, Աթանիկ էֆ. Լգնազեան ի Բարիզ 50 ֆր. (237.50), Պիլէճիկի Եկեղ. մէջ չրջագայած պնակի հասոյթը՝ տեղւոյն Առաջն. փոխ. Հօր միջոցաւ 220, Մհր. Յակոբ էֆ. Բէլչեան Իսկէնտէրուն 216, Աստուր էֆ. Համամճեան մատաղադին 216, Տիկին. Մարթա Կարապետ էֆէեան ի Պարտիզակ 108, Մհր. Ստեփան էֆ. Զատիկեան Սէօլէզդի ի Պրուսա 108, Տիգրան էֆ. Ուսմէլեան 108, Խաչատուր Ծ. Վ. Տէր Դաւթեան Առաջն. Տեղ. Մալաթիոյ 100, Գրիգոր էֆ. Պարտիզպանեան 100, Բարեսէր Տիկ. մը վասն Որբանոցի՝ ձեռամբ Յակոբ էֆ. Գրբեանի 100, Պէչկիթաշի Եկեղ. մէջ չրջագայած գանձանակի փետր. եւ մարտ ամսոյ հասոյթ 94, Զարեհ էֆ. Եուսուֆեան նուէր իւղագնի վասն դեկ. յունվ. փետր. մարտ ամսոյ 80, Մկրտիչ էֆ. Գաղանճեան 54, Թ. Սուրէնեան էֆ. 54, Տօքթ. Երուանդ էֆ. Իլչէմէճեան 47.50, Տիկ. Զապէլ Մ. Շիրինեան յԱնվերս նուէր հացագնի 47.50, Տիկ. Վերգին Ն. Ճէղվէճեան 47.50, Բարեսէր տիկին մը նուէր պատարագի՝ ձեռամբ Յակոբ էֆ. Գորանեան 40, Նիկողոս էֆ. Տէր Պողոսեան 26, Բարեսէր աղջիկներ ի Խասկալ՝ ձեռամբ Տիգրան էֆ. Ճիվէլէկեանի 25, Տօքթ. Ս. Յակոբեան էֆ. 20, Գրիգոր էֆ. Մանտալճեան յՕվասրդ 20, Կարապետ էֆ. Եէմէնիճեան 20, Միհրան էֆ. Էէօքթէկեան 20, Բարեսէր ոմն 20, Բարեսէր ոմն 5 ղրուշ։

Մարտ ամսոյ սիկառի թուղթի հասոյթն եղած է 1992 ղրշ։ Դուսմար 13615 ղրշ։

ԲԵՐԱՅԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԻ

Աղքատախնամս կը փութայ ծանուցանել թէ մարտ 28էն մինչեւ այսօր հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են։ Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկ իր վաղամեռիկ կնոջ՝ տիկին Վերժին Կիւլպէնկեանի հոգւոյն համար 540 ղրշ., Նշան էֆ. Պաղտասեան Ս. Զատկի տօնի առթիւ 108 ղրշ., Մաքսուտ էֆ. Շանպազ 108 ղրշ., բարեսէր ոմն 54 ղրշ., բարեսէր ոմն 30 ղրշ., Աբրիկ էֆ. Թոփրաքճեանի մահուան առթիւ 10 ղրշ., տիկին Երանուհի Յակոբեան 3 ոչխար։ Աղքատախնամի հանգանակութեան հաշուէն մնացորդ, Բարթուղիմէոս Ս. Արքեպիսկոպոս Զամչեան 40 ղրշ., Խնդիր էֆ. Սիմոնեան 54 ղրշ., Գրիգոր էֆ. Լուքա 40 ղրշ., Յակոբ էֆ. Դարամաճեան 20 ղրշ.։ Ընդհանուր գումար 11,845 ղրշ։

Աղնիւ նուիրատուաց մատուցանելով բազմաթիւ հիւանդաց եւ կարօտելոց չընորհաւարտ ղգացմանց հատաստիքը։

Ի դիմաց Աղքատախնամի
Վ. Աշենդսյրի Աշենապես
Մ. Կ. ՆԱՐԿԻԼԷՃԵԱՆ ՏՕՔԹ. Տ. ԱՃԷՄԵԱՆ

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Թաղ. Խորհուրդս դարմանքով կարդաց Բիւզանդիոնի 1995 թուոյն մէջ հրատարակուած դրութիւն մը՝ որով իբր թէ Վիճակիս Սրբազան Առաջնորդը կը պատասխանի մեկնիչ հրաժարմամբ եւ թէ բոլոր ժողովուրդը դժգոհ է Ն. Սրբազնութենէն եւն.։ Խորհուրդս պարտք կը համարի ի պաշտօնէ հերքել նոյն դրութեան պարունակութիւնը, յայտարարելով թէ բոլորովին անտեղի է հրապարակել այնպիսս բաներ՝ որոնք յօդուտածգրին ենթադրութենէն միայն ծագում կրնան առած ըլլալ, դի Խորհուրդս լաւ դիտէ թէ ոչ ոք դժգոհ է Ն. Սրբազնութենէն, ըստ որում այնքան օգտակար եղած է իր պաշտօնավարութիւնը Ռոտոսթոյի Վիճակին։ (Կնիք)

Ռոտոսթո, 16 ապրիլ 1903

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍՔԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ԲԱՐԻԶ, 3 մայիս.— Լիլիէի պալատան մէջ Լուտուրտ Թագաւորին ի պատիւ տրուած սեղանին ատեն արտասանուած բաժակաճառերը պաշտօնապէս զեկուցուած չլլալով, Հավաս, վերապահութեամբ, սապէս կը հաղորդէ համառօտակի.— Նախագահ Լուպէ ըսաւ թէ բաժակ կը պարպէ Լուտուրտ Թագաւորին կենացը եւ չնորհակալութիւն կը յայտնէ անոր այցելութենէն համար որ արտայայտութիւն մըն է երկու երկիրներուն միջեւ տիրող բարեկամական յարաբերութեանց։ յարաբերութիւններ որոնք աւելի եւս պէտք է ամրապնդուին ի նպաստ երկու երկիրներու հաւաքական բոլոր չահերուն զարգացմանը եւ տիեզերական խաղաղութեան օգտին համար։ Պ. Լուպէ բաժակ պարպեց Անգլիոյ Թագաւորին ու Թագուհիին եւ արքայական գերդաստանին բոլոր անդամներուն կենացը։ Լուտուրտ է. պատասխանելով չնորհակալութիւն յայտնեց իրեն եղած ընդունելութեան համար. նաեւ յայտնեց իր բուռն համակրութիւնը Ֆրանսայի նկատմամբ։ Բաժակ պարպեց Ֆրանսայի Հանրապետութեան նագագահին ու ընտանիքին կենացը. բարեմաղթութիւններ ըրաւ Ֆրանսայի երջանկութեանը ու բարգաւաճմանը համար։ Վերջապէս յայտարարեց թէ գլխաւորաբար բաժակ կը պարպէ երկու երկիրներուն մերձեցմանը, իրենց հաւաքական չահերուն, ինչպէս նաեւ խաղաղութեան ու քաղաքակրթութեան դերագոյն օգտին համար։

—Հայկերոյթէն ետքը Անգլիոյ թագաւորը, նախագահ Լուպէ եւ Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ խորհրդակցեցան։

ԲԱՐԻԶ, 4 մայիս.— Լուտուրտ թագաւորը կէսօրէն կէս ժամ առաջ մեկնեցաւ։ Պ. Լուպէ եւ Նախարարները մինչեւ կայարան ընկերացան։ Խիստ սիրալիր ողջոյններ փոխանակուեցան։ Ճամբաներուն վրայ ժողովրդեան ստուար բազմութիւն մը մեծ խանդավառութեամբ ողջունեց Լուտուրտ Թագաւորը ու Պ. Լուպէն։

ՀՌՈՄ.— Առտուն զօրահանդէս մը կատարուեցաւ Դերմանիոյ կայսեր ի պատիւ։ Ներկայ գտնուեցան Վիլհէլմ կայսրը, երկու զաւակները եւ Իտալիոյ թագաւորը ու թագուհին։ Ժողովրդեան խուռն բազմութիւն մըն ալ ներկայ էր որ մեծ խանդավառութեամբ ողջունեց վեհապետները։

—Առտուն Դերմանիոյ նախարարապետ գոն Պիւլով կոմսը տեսակցեցաւ Իտալիոյ նախարարապետ Պ. Ծանարտելիի եւ յետոյ արտաքին գործոց նախարար Մորին ծովակալին հետ։

ԼԻՆՏԱՈՒ.— Թոսքանայի Լուիզ իշխանուհին, Սաքսոնիոյ նախկին գահաժառանգ իշխանուհին, այս իրիկուն աղջիկ մը ծնաւ։

ՆԱՆԹ.—Պատժական ատեանը յիսուն ֆր.ի տուգանքի դատապարտեց եօթը Բրբմոնթրէներ որոնք չեն ուզուած լուծուիլ։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՈՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 4 ապրիլ. — Լուտուրտ թագաւորը Շէրպուր ուղեւորեցաւ մեծ խանդավառութեամբ ողջունուելով։

ՇԷՐՊՈՒՐ.—Անգլիոյ թագաւորը Շէրպուրի մէջ ընդունուեցաւ կառավարիչին եւ քաղաքապետութեան կողմէ։ Բաղաքը չքեղապէս դրօշազարդուած է։ Բազմութիւնը չատ մեծ է։ Ընդունելութիւնը խիստ փայլուն եղաւ։ Լուտուրտ թագաւորը վաղը չոգենաւ պիտի նստի Լոնտոն երթալու։

ԼՈՆՏՈՆ.—Հոս պաշտօնական չրջանակներուն մէջ կ'ըսուի թէ Պ. Լուպէ սեպտեմբերին Լոնտոն պիտի այցելէ։

ՀՌՈՄ.— Դերմանիոյ կայսրը ներկայ գտնուեցաւ Օբերայի թատրոնին մէջ տրուած հանդիսական ներկայացումին եւ զինուորական զօրահանդէսին։ Ժողովուրդը մեծ խանդավառութեամբ ողջունեց։

ՀՌՈՄ.—Գոն Պիւլով կոմսը, Պ. Ծանարտելլի եւ Մորին ծովակալը խորհրդակցեցան առեւտրական դաշնադրութեանց խնդրոյն համար։

—Լէոն ժԳ. Պապը Պիոս Թ. պատուանշանի մեծ խաչը տուաւ Վալտէրսէ մարէշալին։

ՄԱՏՐԻՏ.—Պ. Վիլլավէրտէ ընդունեց Խորհրդարանին ատենապետութեան ընտրելիութիւնը։

ՀՌՈՄ. — Դերման կայսրը եւ Պապը խօսակցեցան Ֆրանսայի կրօնական միաբանութիւններու խնդրէն առաջ եկած քաղաքական կացութեան վրայ։ Իրբեւ հետեւանք այս այցելութեան, Լէոն ժԳ. Վիլհէլմ կայսեր խնդրանքով՝ որոշեց պապական նուիրականութիւն մը հաստատել Պերլինի մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Շատ հաւանական է որ նախագահ Լուպէ Լոնտոն այցելած օրը ասոնի օր հռչակուի։ Մեծ դումարներ պիտի յատկացուին քաղաքին զարդարման եւ լուսաւորութեան համար։

Վաղը, կէս օրէն երկու ժամ առաջ, Սէնթ-Անթոնեան եկեղեցիին մէջ հոգեհանդիստներ պատարագ պիտի մատուցուի վախճանեալ Տիկին Էթիէնն Լորանցոյի համար։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 21 Ապրիլ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	22	14
Ամէնէն բարձր գին	»	22	23 ½
Ամէնէն վար գին	»	22	11
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց.	ֆր.	113	50
Ամէնէն բարձր գին	»	121	12
Ամէնէն վար գին	»	123	50

ԲԱՑՈՒՄ 22 Ապրիլ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	22	10
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	123	25
Շիրքէթի Խալրիէ		20	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քէէտի Ժէնէրալ ՕՋմ.		—	—
Դօս. ՕՋմ. Նանտ է Ալէօռ		0	13
Դսմ. Ապահ. Ընկ.		4	42
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	05
» ժուիսանս		1	70
» պարտաթուղթ		492	—
Քարափ Գ. Պոլսոյ		491	—
Թրանսվալ		123	—
Քէէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		261	—
Լավրիով		83	50
Անատոլիի երկաթուղի բաժնեթուղթ		13	40
« պարտաթուղթ «		527	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	111	15
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	67
» » » չէք	»	22	63 ¾
Գէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիորդ.	21	06

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	17	20
Անգլիական ոսկի	»	109	38
Ռօլ Էմբէշիսյ	»	90	—
Քրվից	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	05
Մէճիտիէ	»	—	—
Բուլգի Ղրշաղրամ	Օ. Ո.	5	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 4 Մայիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	92	69
Օսմանեան Ռանթ սեռի Բ.	59	50
» » » Գ. բաց.	29	30
» » » Գ. գոց.	29	12
Օսմանեան Պանքա	12	87
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	42	—
» Մոնոբոլ	44	—
Գուլկարական 1888	92	—
Էժիբսիէն իւնիֆիէ	106	87
Տօմինիա	105	—
Թրանսվալ	5	18
Այտին երկաթուղի	14	—
Փոխանակագիր	25	37 ½

ԲԱՐԻԶ, 4 Մայիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		98	12
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	20	70
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. գոց.	»	19	50
» » » Բ.	»	60	90
» » » Գ.	»	22	17
Օսմ. Կայս. Պամքա	ֆր.	598	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	125	50
Օսմ. մաքսատուն	»	477	—
Օսմ Ռէժի	»	272	—
Բրիոռիթէ Թիւրք 4 %	»	500	—
Քէէտի Լիոնէ	»	1076	—
Իտալական Ռանթ	»	102	80
Սպանիական արտաքին	»	87	85
Թրանսվալ	»	133	—
Զէր Լոնտոնի վրայ	»	25	165
Դրամագլուխ	»	—	—

ՊԷՐԼԻՆ, 4 Մայիս

Ռուպլը	ֆր.	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	180 80
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	102 20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 305

ՎԻԷՆՆԱ, 4 Մայիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239 70
Ռումէլի երկաթուղի	»	118 —
Օսմ. Ռէժի	»	350 —

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՍԱՄՆԱԲՈՑԺՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 398
ԵԱՆԻ ԳԱՐԵՔՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՑԱՐԸ
(ձիւր Զողոքճեանի դէմ)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակառներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւններաչխատորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Զմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ՕՍՄ. ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍ

ԸՆՏԻՐ ԿԻՐ ԵՒ ՇԱՂԱԽ
ՇՈՒՆԵՆԱՐԻ ԴՈՐԾԱՐԱՆ, ՍՓԵՆԻԱ
Ա. ԳԷՕՍԷՕՂԼՈՒ, Գ. ԱԼԻՆԱՐՏՕ
ԵՒ ԸՆԿ.

Այս կիրը, որուն սպառումը մեծապէս աւելցած է վերջին երկու տարիներուն մէջ, շատ կարեւոր բարւոքում մը կրած է չնորհիւ ճարտարագէտ Պ. Կ. Լինարտոյի, որ գիտական երկար հետազօտութիւններէ յետոյ, յաջողած է գտնել գերազանցապէս իտալիք կիր մը։ Լաւագոյն արդիւնքներ տուած է այս կիրը, ծուռ եւ անուշ ջուրին տակ։ Օտար առաջնակարգ իտալիք կիրերէն աւելի աղէկ է անվիճելի կերպով։ 200 օսմ. ոսկի պարգեւ մը պիտի տրուի անոր, որ ապացուցանէ թէ այս կիրը իտալիք չէ գերազանցպէս։ Երեք պայմաններ կը միացնէ իր մէջ։— Խնայողութիւն, առողջարար հանգամանք, հաստատունութիւն։

Կեդրոնական մթերանոց, Կալաթա, Քալաֆաթ-Եէրի, թիւ 63, առաղձաւանան Պ. Գէօսէօղլու Խարալամպոսի մեծ մթերանոց։ Մանանաքիւղերն են Պոլիս, Քէրէսթէճիլէր, թիւ 394, Գատրգիւղ քարափին վրայ, Նանի Միքայիլի քով, Սամսոն՝ Անատոլու Եղբարք։ 85—105

436.—

Բարիզի 1900 տարւոյ ցուցանդէսին առթիւ հաւաքուած ատամնաբուժական վերջին համաժողովին մէջ, հաստատուեցաւ թէ Օտոլը լաւագոյնն է ցարդ տեսնուած բոլոր ակռայի փոշիներուն։

Գին։ Սրուակը 10 ղրուշ։

ԷՆ ԱՌԱՋ ՍԱ ԿԱՐԴԱՑԷՔ
ՀՈՎԱՆՈՅՍԱՎԱՃԱՌ
ՄԵԼԿՈՆԱՑ ՀԱՅԿԱԶՆ

Գրանի մը հարիւր կամ հարիւր ղրուշ ծախսելով կը գնէք կամ չլլնել կու տաք զգեստ, չապիկ, ֆէս եւ գլխարկ՝ վայելելու եւ վայլեցնելու համար։ Աղէկ։ Բայց ինչ օգուտ։ եթէ անձրեւի մը բռնուիք ու եթէ հովանոց չունենաք — կամ անձրեւ չանցնող հովանոց մը — ատոնք ամբողջ կը բծաւորին եւ նորութեան չէնքնորէնը չի մնար վրանին։ Ուստի, խնամով չլնուած, ձեւաւոր եւ քնաւ անձրեւ չթափանցող ՀՈՎԱՆՈՑ մը գնեցէք Դաւթիոյ հոչակաւոր հովանոցավաճառ Միհրդատ Հայկազնէն։ Գոհ կը մնաք

Eau minérale naturelle
Krondorf
la meilleure
boisson de table et rafraîchissante.

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Դալաթիա
ԳՈՐԾԱ

ՏԻՒԶԱՌԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ
ԼԱԲԹՕ-ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՇՕՇՈՎ
VIN et SIROP de DUSART

Տիւզառի գինիին ու օշարակին մէջ գտնուած լաբթօ-ֆոսֆատ տը շօն ամենէն ազդեցիկ վիրանորոգիչն է։

Ոսկրաթիւք տղոց ոսկրները կը փիտկէ ու կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և ուշացեալ տղոց։

Ցաղ կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգներ ու չեն վախեր և աւելի կորովի տղաք կը ծնին։

Լաբթօ-ֆոսֆատը ստոտոնները կամը կը շատցունէ և տղաքը կը պաշտպանէ ընդդէմ ամենայն հիւանդութեանց։ Իր ազդեցութեամբ, ակաւները շուտ կը բուսնին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ • A.

ԶՂԱՑԻՆ ԷՔ
ԿԱՐԻԱՑԷՔ, ՊԻՏԻ ԲԺՇԿՈՒԻՐ

Ամենէն շնչին պատճառով շատ անգամ ջղային հիւանդութեան կ'ենթարկուի մարդ և եթէ կարեւորութիւն չտալով անփոյթ գտնուի ինքզինք դարմանել մաս։ հիւանդութիւնը սատճառաբար կը յառաջանայ և մինչև իսկ ազազայ զաւակներուն կը փոխանցուի։ Լուսոտները, և ուրիշ ջղային հիւանդութիւնէ տառապողներ, կամ այն է որ իրենց ծնողքէն ժառանգած են սակայն հիւանդութիւնն և կամ հիւանդութեան նոր սկսած ատեն կարեւորութիւն չտալով անոր, իրենց այսօրուան դժբախտ վիճակին հասած են։

Ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակն ալ չուտով կը բժշկուի, եթէ հիւանդը կանոնաւորաբար գործածէ ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ԲԻԷՐԼՕ անուն աշխարհահռչակ դեղը։

Այս դեղը անմիջապէս կը հանդարտեցնէ ջիղերն և ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը արագ և վերջնականապէս կը բժշկուի երկար ժամանակ կենալ գործածելով առանց բնութեան կարգ անցնելու և ազդեցութիւնը կորսնցնելու։ Անքունութիւնը, քնաշրջիկութիւնը, կէս գլխու ցաւը, անդամալուծութիւնը, խղդութիւնը, մոռացկոտութիւնը, խօսելու անկարողութիւնը, ցասկոտութիւնը, դիւրագրգռութիւնը, ջղային հաղը, սրտի բաբախումը, մարելիքը, սրգռմամը, մզեռանալը, կանանց սովորական անկանոնութիւնը, դժուարադաշտութիւնն ու ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը ըկ բժշկուի ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ԲԻԷՐԼՕ գործածելով։ Կեղծերէն զգուշանալ։ Կը ծախուի ամէն մեծ դեղաբաններու և դեղի մթերանոցներու մէջ։

Ծանօթարարեցի իմ հիւանդներուս որ ինֆլիւէնցային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրոմորդի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։
ՏՈՔԹ. ՍԹԷՓՈՒԼԻՍ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որէ ամիսը երկու անգամ կը բաճին Լիվերբուլի եւ Արեւելքից միջեւ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իվէրնիա	18900	Միլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթայոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Յամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ոուլթանիա	8843	Թիրիա	2936
Ումբրիա	8128	Միրիա	2935
Եթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Այէբօ	2181
Ուրանիա	7269	Շէրպուրկ	161

Շերպուրկ չոգենաւը, նաւապետ Քէպտինէս, ընդհանուր վաճառքով Լիվերբուլէն հոս կը սկսուսի մարտ 15ին։
Դիմել առ. ՃՈՒԼԻ և ՍԻՍԷՐ
Joly et Seagor
Մէյմանէթլի խան, թիւ. 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 251

ԻԻՆԻՕՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
Ապահովագրական Ընկերութիւն
Հաստատեալ ի Բարիզ 1828—1829
Վանատի հրապարակ, թիւ 9 սեփական շէնքին մէջ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ վնասներ	252	Միլիոն ֆրանք
1900ին դանձուած ապահովագին	21	» »
Դրամագլուխ և պահեստ	107	» »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	19	Միլիոն »

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ վնասներ	120	Միլիոն ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	260	»
Դրամագլուխ և պահեստ	153	» »
1900ին դանձուած ապահովագին	17	» »

Արեւելքի համար մասնաւոր ասկացոյց զնդեսալ գիներով։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ո՛և է ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու տարուէ տարի անմիջական վճարում, որով «Իւնիօն»ի ապահովագրուողք ՁԵՐՄ են այն վնասներէն և յուսախաբութիւններէն, որոց կ'ենթարկուին միշտ այն անձինք, որ Շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) ԾՈՒՌԻ և ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՑՍԵՐԱՆ ՊԱՆՔԱԼ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Տնօրէնութիւն
Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Բասաժ Բաթրոնը Օղլու։
Մասնաճիւղ՝ Ղալաթիա, Ինճէյէ խան, գր. Ծակ։ Միհրան Էֆ. Դուլգերեան։

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՌՕՍԻԱ
COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՑՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒՄ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուել են դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	129,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ դանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ընդհանուր ճեռնիչ — Ընդհ. գործակալ Թուրքիոյ համար
Ա. ՀԻՐՄԻՐԻԶ — ԹԷՕՖՈՐ ՐԷՔԲԷՆ

Ընդարձակ մանրամասնութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, հին մաքսատան տեղը, գործակալութեան գրասենեակը։ 524

ՊԱԼՔԱՆ
ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլուխով, տղոց օժտի դրամագլուխ այլեւայլ կարգադրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվճեալի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛և է պարտկութիւն չըներ ապահովագրեալին անձնապատնութեան, մեռնամաքի, ամէն կողմ ճամբորդելու պարագային, եթէ առանց իմաց տալու ալ կատարուի։ Նմանապէս ո՛և է սակի յաւելում չի պահանջեր։ Ապահովագիրները վեց ամիս յետոյ կրնան կը նորոգուին։

1896ի չահաբաժինն է հարիւրին 18 ուկէս։ 1897ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուններն են ԲՐԻՏԻՍ ԼԻՈՆԷ Կ. Պոլիս, ԱՆԳԼՕ-ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿՍԸՐԻՈՅ ԱԶԳԱՑԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։
Է. Պոլիս Ղալաթիա, Թահթապրուն խան, 0 մ. Պ. Նքսային դիմացը։
Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին։

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԷ ՎԵՐՋԸ՝ ՋՕՐՈՒԹԻՒՆ

Երբ անդիր և երկայն հիւանդութիւններ և անհանգստութիւններ որոնք մարմինը տկարացուցած և ընդհանուր անզօրութեան մէջ ձգած են, ի հարկէ մարդս զօրացուցիչ բանի մը կարօտ է որ զինքը շուտմբ կատարեալ առողջութեան հասցնէ։

Շիշերու վրայ ասոր ուշադրութիւն ընել պէտք է։
25

SCOTT'S EMULSION

աշխարհիս մէջ առաջին կարգի զօրացուցիչ դեղ մն է և իրեն հաւասարը չկայ։ Ասիկայ թէ ախորժակ կուտայ և թէ մարսողութիւնը կը շտապէ։ Արիւնը կը զարգացնէ և նոր հարուստ արիւն կուտայ, կենդանութիւնը կը վերականգնէ և հիւանդութեան դիմադրելու համար ընդհանուր դրութեան զօրութիւն կուտայ։ Ըստ ամենայն դեպս թէ կենդանութիւնը թէ կերակուրը և թէ դեղը և ախորժակ դրութեան մը կարօտ եղած միս և զօրութիւնը առատապէս կը մատակարարէ. և ասոր անհամար օգտակար գործողութիւնները ստուգիւ զարմանալի են։ Ընտանեկան մեծ վտանգի մէջէ դրութիւնը երբ միս և զանալ կը կորսնցնէ և հետեւապէս շուտմբ այնչափ կը տկարանայ որ հիւանդութիւններու դիւրաւ զոհ կ'ըլլայ։

ԸՍՊՕԹԻ ԲԱՂԱԹՈՒԹԻՒՆ

բոլոր կերակուրներու զօրութիւնը կը պարունակէ, դիժի վտանգմբ կը դարձնէ և առողջատես միս կը կազմէ։ Ընդ միշտ վարդագոյն փաթեթի մը մէջ և վրան այս պատկերով կը գտնուի։

Բոլոր դեղագործներու և դեղաշինարանները կը ծախեն։

ERNEST GL VANY
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՐՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՑԻ ԿԱՐԳԸ, ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ 'արժեթուղթեր՝ իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 դրշ.էն մինչեւ 100 դրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն ատենէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 դրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յաջողիկային արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահաւոր մըն է։

ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ
ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Հիմնեալ 1857ին Արքայական հրովարտակով, կեդրոնատեղի Ընկ. Բէօքա

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Վճարեալ գումարներ	Երաշխաւորութիւն գումարներ	Ապահովագրեալ գումարներ
332 միլիոն ֆրանք	114 միլիոն ֆրանք	461,398,390 ֆրանք

Սոյն Ընկերութիւնը կեանքի վրայ կապահովագրէ ամէնէն նպաստաւոր պայմաններով և անմրցելի գիներով։ Ապահովագրութիւն մահուան պարագային, շահաբաժին մասնակցութեամբ և երաշխաւորուած տոկոսի սակերով։ Ապահովագրութիւն օժիտներու և կենսաթեռ թոշակներու համար։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան գրասենեակը Պոլիս Գարաքեան խան։ Ընկերութեան մասին դիմել Օ. մ. Կայս. Պանքային

Ընդհանուր գործակալ ամբողջ Թուրքիոյ համար
747 88—104 ՈՐԴԻՐ ՆԻՍԻՄ ՊԱՐՆԱԹԱՆ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՐ

Ընդարձակ Հալի, Կ. Պոլսոյ եւ Օսեռայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գօմս	1497	Կոգս	1011	Մարմ	724	Բոգարիս	186
Ալէքթ	3607	Գոնկս	2906	Կրօտնս	1695	Մարէնկս	2273	Մարքս	1113
Անտէլս	1341	Գրոսս	895	Հիրս	775	Մարգէլլս	3709	Ծիբիս	1735
Արիոսգս	2271	Ֆիտս	4311	Հիտալկս	1581	Միքաստս	3557	Միլվիս	1193
Գասանս	1322	Ֆամինս	937	Հինաու	3720	Մելս	1057	Մբէրս	1200
Գորոտինս	1264	Ֆուրս	2363	Հորազիս	3600	Մոնդէպելլս	1735	Թասսս	1328
Գրավս	1076	Ֆրաքս	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլս	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնս	841	Ֆինամս	504	Իակս	2354	Նէրս	1083	Թօքիս	3827
Գրֆֆալս	4431	Ֆալրս	2464	Իտահս	5540	Օհիս	4100	Թօլէտս	1470
Դէյսս	1671	Էլտորատս	1520	Ջիւնս	1080	Օնեանքիս	4036	Թորքիտս	487
Գալիբսս	1337	Էրազս	1841	Քէլսս	1053	Օրլանտս	1535	Ուրպինս	2429
Գասէս	1241	Ֆիտս	954	Քօլբինս	2307	Բալէրմս	1637	Վասրս	1914
Գազս	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմնս	1700	Բոլս	510	Վոլս	1239
Զիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բիալիս	2229	Վոլթուրնս	2396
Միսէրս	1831	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանոս	2272	Բինալտս	1663	Եէտս	1850
Գլիս	2697	Գալիլէս	3060	Լիվերնս	1643	Բոլս	1613	Զէրս	1200
Գոլոշատս	4235	Գիդանս	1243	Լոբէնցս	3191	Բոմէս	1789		

Բլատս չոգենաւը, նաւապետ Պէյտիկ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։
Քլիս չոգենաւը, նաւապետ Սընկ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է,
Հերաշիս չոգենաւը, նաւապետ Բրոֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուի մարտ 8ին։
Վասոս չոգենաւը, նաւապետ Կրէյն, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուի մարտ 17ին։
Քասթիլիս չոգենաւը, նաւապետ Կրէյամ, ընդհանուր վաճառքով Նիւ Եորքէն հոս կը սպասուի մարտ 10ին։

Դիմել առ գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԵՐՋՕՆ
Թիւ. 22—24. Քէուլիւք Միւլէք խան. Ղալաթիա 277

COMP RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաւարկութեան երթեւեկութիւններ

Գ. 22/5 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Գ. 23/6 Իզմիր, Բիրէ, Ադեքսանդրիա, ժամը 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցութիւն Ղեղբսանդրիայեն (Բորդ-Սայիտ, Գիզա. Գէրուէ, Թարապուլուս-Սուրիա)
Ե. 24/7 Սեվաստարոլ ժամը 10ին միջօրէի առաջ։
Ուր. 25/8 Օտեսայ ժամը 10ին միջօրէն առաջ
Շբ. 26/9 Տարտանէլ, Այնորոզ, Սեյմանիզ, Իզմիր, Բիրէ, Թարապուլուս-Սուրիա Գէրուէ, Եաֆա, Բորդ-Սայիտ, Ալեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍԱՍՈՒԱՄ ՇՈԳԵՆԱՐԵՐ
Մայիս 5ին Միսկիրէլի, Մարսիլիա,
» 11ին Անգաղոլի, Անոս. Եղբարք։
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Մայիս 5ին Միսկիրէլի, Սմիրնա Տրապիզոն, Գաթում և Նովորոսիյսկ
» 12ին Անգաղոլի, ուղ. Մարսիլիա։
Տոմսեր ուղղակի Բաքուէն համար։
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բեռնագրի 75 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գարաքեան Բօք Հանէ Գարաքեան։ 516 Թ. ՌՈՒՆ

ՖՐԷՏ. ԼԷՃԼԱՆԴ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերբուլի եւ Արեւելքից միջեւ բանող օրգանիզմ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիքտորիան	10500	Ֆլավիա	[illegible]
Առմինեան	10500	Էմիրքրին	[illegible]
Բէսդրիան	10500	Արրժ.ան	[illegible]
Լանքասդրիան	9000	Ալմէրիան	[illegible]
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	[illegible]
Գօլամպիան	8000	Ամէնիան	[illegible]
Ձօրձիան	8000	Անտարտիկան	[illegible]
Գասրոնիան	8000	Ալզաշիրն	[illegible]
Ֆիրմինիան	8000	Լէսպիան	[illegible]
Ֆալէրնիան	3700	Մինեռ	[illegible]
Վավոնիան	3700	Օբորդ	[illegible]
Ֆլամինիան	3700	Լիսպոն	[illegible]
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու համար Լիվերբիոյ մաքսատունը հանելու համար։ Իրենց հրահանգը ղրկել չոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել
ԷՏՎԱՐ ԼԱՅՈՆՆԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
600 մաքսատան հին տեղ

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերբուլի, Գլասգոյի, Միջերկրականի և Սեւ Ծովի միջեւ բանող օրգանիզմ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Բասիկ	3000	Թիպս	[illegible]
Անպիս	3000	Նէքթիս	[illegible]
Թէյպը	3000	Օսայրիս	[illegible]
Քեանորուս	3000	Բէքա	[illegible]
Ֆարոս	3000	Մէֆինքս	[illegible]
Օսմանլի	3000	Դարրնի	[illegible]
Մարքիզ	2500	Գիլէտ	[illegible]

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹԼԻ և ԸՆԿ.
Ուիթլ խան
ՃԷՕՐՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 21. Ճէյմս Սգրիգ Լիվերպուլ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԹԵՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի (30)

ՖՈՐԹԻՒՆԷ ՏԻՐ ՊՈՒԼԱՆՈՊ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ
ԺՕՐԺԻԷԻ ՇԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Դ

Այսպէս կիսալարհկ դասակարգի կիներուն մէջ մեծ հարաւ հանած էր ան. անոնցմէ խոյս չէր տար, թէեւ սիրային յարաբերութիւն չունէր ոչ մէկուն հետ, Բարիզ հաստատուելէն ի վեր։

—Բարի իրիկուն, տոքթէօր, կուգաք ձեր հիւանդները տեսնել Սէրիկնկի մէջ։ Սիրուն բան է ձեր ըրածը։ Անդարի դէմ դեղ մը կու տա՞ք ինծի։

Պ. Վիլլակոս ուժգին կերպով թօթուեց Մաքսիմի ձեռքը, ու քանի մը ըներարի խօսքեր փոխանակելէ յետոյ այդ կիներուն հետ, Մաքսիմի թեւէն բռնեց ու ականջն ի վար ըսաւ.

—Սիրելի պարոն, եկէք, հրաշալիք մը պիտի ցուցնեմ ձեզի։

—Առաջին անդամն էր որ այսքան ընտանեաբար կը վարուէր իր հետ. սեղանաւորին քեռորդին քաղաքավարօրէն մէկդի քաշուիլ ուզեց, բայց խորհեցաւ թէ դժուար չպիտի ըլլար յետոյ այդ կիներուն մօտենալ. ուստի թող տուաւ որ բժիշկը տանի զինքը։

—Հրաշալիք մի ըսիք, հարցուց Մաքսիմ։ Հոս դժուար է գտնել ատանկ բան։

—Չեմ չափազանցեր, համակարծիք պիտի ըլլաք ինծի, երբ տեսնիք այդ կիները։

—Ա՜հ, ա՜հ, յարեց Մաքսիմ, կի՞ն մըն է ձեր ցուցնելիքը։ Աւելի լաւ. հրաշալիք ըսելով գեղեցիկ դէմքերը միայն կը հասկնամ։ Ինծի համար նոր դէմքեր կա՞ն հոս։ Արդ՝ յաճախ հոս կուգամ, եւ սովորաբար հոս եկող բոլոր պէրուհիներն ալ կը ճանչնամ։

—Ես ալ կը ճանչնամ զանոնք, պատասխանեց Պ. տը Վիլլակոս. եթէ երբեք Բորայի մը, Տէլֆինի մը կամ Պէրթի մը վրայ դառնար խնդիրը, միթէ անհանդիստ կ'ընէի ձեզ։

—Իրա՞ւ կ'ըսէք։ Չէի գիտեր որ սպիտակն ծանօթ ըլլաք կիներու այդ դասակարգին։

—Օ՜հ, ծրիապէս կը դարմանեմ զանոնք։ Այս պատճառաւ ամէնքն ալ կը ճանչնամ։ Բայց իբր հիւանդ կը տեսնեմ զանոնք... սակայն ձեզի ցուցնելիք հրաշալիքս իմ յաճախորդուհիներուս մէջ չի գտնուիր։

Խօսակցելով կը քալէին. այն տեղը հասած էին, ուր ճեմավայրը աջ անկիւնը կը դառնայ։

Հանկէ կը սկսի չմուշկի խաղերուն յատկացուած սրահը. երկար կրկէս մըն է ան, որ կը տարածուի մինչեւ Քլիշի փողոցը։

Ընդհանրապէս, սրճարանէն աւելի քիչ բազմութիւն կը յաճախէ հոն, ուր կարելի է նուազածութիւնը մոռնալ ընել, գարեջուր խմելով։

Սէրիկնկի մէջ, չմշկելը պատրուակ մըն է միայն, հաստատութեան անունին հետ կապուած զուարճութիւն մը. չմուշկի հետամուտները ամէնքն ալ դրամ վճարած ըլլալնուն համար է որ կը սահին մամազած տախտակամածներուն վրայ, որոնք Պուլոնի անտառին սառէ լիճերուն տեղ կը բռնեն։

Տկար սեռը շատ քիչ ներկայացուցիչ ունի։ Հոն մոլորած քանի մը օտարուհիներէ զատ, որոնք ցուրտ երկիրներէ եկած աղիներ ըլլալով՝ հոն կ'երթան աղգային հաճոյք մը վայելելու համար, երրորդ կարգի պէրուհիներ միայն կը տեսնուին։

Մաքսիմ դիտէր այդպէս ըլլալը. հետեւաբար չդարմացաւ՝ երբ բժիշկը կը-թերնեցաւ այն վանդակապատին վրայ, որ չմուշկի սրահը կը բաժնէ ճեմավայրի նը-բանցքէն, ըսաւ իրեն.

—Սիրելի պարոն, հոս է հրաշալիք

ըսածս, հիմա վարի կողը կը դառնայ, բայց ընդհանուպ պիտի դառնայ։ Աղէկ նայեցէք, երբ մեր առջեւէն անցնի, եւ ձեր կարծիքը յայտնեցէք ինծի։

Մաքսիմ ժպտեցաւ։ Բժիշկին գնահատումներէն կը կասկածէր, ենթադրելով որ զանոնք ներքեւ հարկ պիտի ըլլար։ Ոչմարիտ Բալիզի մը դիւրաւ չի խանդավառիր։

Աչքերով փնտռեց այն կինը՝ որ ադատիճան հիացում կ'ազդէր Պ. տը Վիլլակոսի։ Հեռուն նշմարեց կին մը որ զարմանալի արագութեամբ մը կը թաւալէր սահնակներու վրայ։

Ուրիշներ նշմարած էին զայն։ Խումբեր կազմուած էին ճեմավայրին ծայրը, աւելի մօտէն դիտելու համար անոր խաղերը։

Ամէնէն դժուարին պարերը կը կատարէր, վալսոյ կնոջ մը պէս ինքզինքին վրայ դառնալով, յետոյ սարշաւ ընթանալով մէկէն ի մէկ. ապա կանգ կ'առնէր՝ տախտակամածին վրայ, նկարելու համար ամէնէն կնճռոտ արապէսքները։

Կը ծափահարէին այդ կինը. անտարակոյս այդ քաջալերանքներէն գրգռուած՝ կը ջանար իր բոլանդակ տալանդը ի յայտ բերել, որովհետեւ չէր հեռանար իր վրայ հիացողներու քովէն։

—Շատ հետաքրքրաշարժ է, ըսաւ Մաքսիմ հեղնական շեշտով. այդ աղիճը առաջնակարգ ուժի տէր ըլլալ կը թուի։ Բրոնիերին մէջ մեծ յաջողութիւն պիտի գտնէ, այն արարուածին մէջ՝ ուր կը չմշկեն թատերաբեմին վրայ։ Բայց կը խոստովանիմ թէ շատ ձեռնհաս չեմ, անոր արժանիքը գնահատելու համար։ Այդ արհեստէն բան մը չեմ հասկնար։ Անգամ մը փորձեցի եւ առաջին սահելուս վարինկայ։

—Իր ճարտարութիւնը չէ որ մտանիլ կ'ընեմ, այլ իր ա՛ն։ Ասկէ չէք կրնար դատել։ Ձեր կարծիքը յայտնելէ առաջ, քիչ մը սպասեցէք. որպէս զի հասկնաք թէ իմ գնահատումս ճիշդ է։ Երկարատեւ չպիտի ըլլայ ձեր սպասումը, որովհետեւ իմ հրաշալիքս դէպ ի մեզի կու գայ։

Արդարեւ չմշկող արուեստագէտը խոյսի փոխած էր իր մեթոտը։ Բոլորակներէն, ծիրերէն եւ յետախաղաց քայլերէն հրաժարելով՝ ուղիղ գծով խոյացած էր դէպ առաջ. հանդիսատեսները անոր դարձին կը սպասէին։

Թուչունի մը արագութեամբ կը սուրար, կրկէսը չրջապատող տախտակորմը կը քերէր ու Մաքսիմի շատ մօտէն պիտի անցնէր ընդհանուպ։

Չմշկող կինը անցաւ ու Մաքսիմ չլացում մը ունեցաւ։

Բարձրահասակ, նրբաւարտ եւ թխագեղ աղ՛իկ մըն էր, պիծակներուն պէս նուրբ, թուխ՝ ոսկեգոյ ցոլքերով։

Մաքսիմ անոր աչքերը միայն տեսաւ. անհուն աչքեր, աչքեր որոնք երկու սեւ ադամանդներու պէս կը լոլոզային։

Մանկամարդ կինը Մաքսիմի նայեցաւ, երբ անոր առջեւէն կ'անցնէր. ուրայս վերջինը իր զարմացումն չըսթափած դեռ, անիկա արդէն իսկ հեռուն կը դտնուէր։

—Լա՜հ ուրեմն, ի՞նչ տպաւորութիւն ունեցաք, հարցուց Պ. Վիլլակոս։

—Կը յայտարարեմ թէ իրաւունք ունիք, գոչեց Մաքսիմ։ Ոչմարիտ հրաշալիք մըն է. կը զարմանամ թէ ինչպէս կ'ըլլայ որ այդ կնոջ չեմ հանդիպած։ կ'երեւայ թէ առաջին անգամ ըլլալով հոս կու գայ։ Եթէ երբեք Բարիզի մէջ ուեւէ տեղ մը երեւան գար, իր ներկայութիւնը պիտի իմացուէր։ Այդպիսի բեւեռում մը եղելութիւն մըն է ինձի։

—Պա՜հ, դուք, Ֆրանսացիներդ միշտ ծանօթի կիներուն ուշադրութիւն կը դարձնէք։ Պիտի գտնուին մարդիկ որոնք տղեղ պիտի գտնեն այդ կինը, որովհետեւ ծանօթի չէ։

—Ես այդ մարդացմէ չեմ։ Ինձի նայած ատեն, ամբողջ էութիւնս խորտակեցաք։ Շանթի մըն էր կարծես։ Հապա՝ իր ձեւերը։ Տեսէք եղէգի մը պէս կը ծռի, ոչ մէկ ճիգ, ոչ մէկ անշնորհ շարժում։ Ա՜հ, կրո՛ղ, կը յուսայի որ նորէն պիտի անցնէր. հիմա մեծ չրջանը կը կատարէ։

(Շարունակելի)